НАЦІОНАЛЬНИЙ СТАНДАРТ УКРАЇНИ

МАТЕРІАЛИ БУДІВЕЛЬНІ ТЕПЛОІЗОЛЯЦІЙНІ ВИРОБИ ЗІ СПІНЕНОГО ПОЛІСТИРОЛУ (EPS)

Технічні умови

(EN 13163:2008, IDT)

ДСТУ Б EN 13163:2012

Видання офіційне

Київ
Міністерство регіонального розвитку, будівництва
та житлово-комунального господарства України
2013

НАЦІОНАЛЬНИЙ СТАНДАРТ УКРАЇНИ

МАТЕРІАЛИ БУДІВЕЛЬНІ ТЕПЛОІЗОЛЯЦІЙНІ ВИРОБИ ЗІ СПІНЕНОГО ПОЛІСТИРОЛУ (EPS)

Технічні умови

(EN 13163:2008, IDT)

ДСТУ Б EN 13163:2012

Видання офіційне

Київ
Мінрегіон України
2013

ПЕРЕДМОВА

1 ВНЕСЕНО: Асоціація "Виробники пінопласту"

ПП "НТП "Стандарт"

ПЕРЕКЛАД І НАУКОВО-ТЕХНІЧНЕ РЕДАГУВАННЯ: **Л. Березняк**; **Р. Волков**; **Р. Захарєнков**; **Н. Лебедь** (науковий керівник); **В. Мещеряков**, канд. військ. наук; **В. Одрінська**; **О. Пальковський**; **Г. Політі**; **О. Пузько**; **А. Садовий**; **А. Сімаков**; **І. Султанов**; **Б. Фурсенко**

2 НАДАНО ЧИННОСТІ: наказ Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 28.09.2012 р. № 493, чинний з 2013-04-01

3 Національний стандарт відповідає EN13163:2008 Thermal insulation products for buildings – Factory made products of expanded polystyrene (EPS) – Specification (Матеріали будівельні теплоізоляційні – Вироби зі спіненого полістиролу (EPS) – Технічні умови)

Ступінь відповідності – ідентичний (IDT)

Переклад з англійської мови (en)

Цей стандарт виданий з дозволу CEN

4 УВЕДЕНО ВПЕРШЕ (зі скасуванням в Україні ДСТУ Б В.2.7-8-94)

Офіційний видавець нормативних документів
у галузі будівництва і промисловості будівельних матеріалів
Мінрегіону України
Державне підприємство "Укрархбудінформ"

НАЦІОНАЛЬНИЙ ВСТУП

Цей стандарт є тотожним перекладом EN 13163:2008 Thermal insulation products for buildings – Factory made products of expanded polystyrene (EPS) – Specification (Матеріали будівельні теплоізоляційні – Вироби зі спіненого полістиролу (EPS) – Технічні умови).

Стандарт EN 13163:2008 був підготовлений Технічним комітетом CEN/TC 88 "Теплоізоляційні матеріали та вироби", секретаріат якого підтримується DIN. Відповідно до резолюції BT 20/1993, CEN/TC 88 переглянув і запропонував стандарти, перераховані нижче, як пакет європейських стандартів, що включає взаємопов'язані стандарти технічних умов на теплоізоляційні матеріали та вироби, які входять у сферу CEN/TC 88: EN 13162:2008, EN 13163:2008, EN 13164:2008, EN 13165:2008, EN 13166:2008, EN13167:2008, EN 13168:2008, EN 13169:2008, EN 13170:2008, EN 13171:2008[1].

До національного стандарту долучено англомовний текст.

На території України як національний стандарт діє ДСТУБЕN13163:2012 "Матеріали будівельні теплоізоляційні. Вироби зі спіненого полістиролу (EPS). Технічні умови (EN 13163:2008, IDT)", викладений українською мовою.

Стандарт містить вимоги, які відповідають чинному законодавству України.

Технічний комітет, що супроводжує цей стандарт в Україні – ТК-305 "Будівельні вироби і матеріали".

Згідно з положеннями системи стандартизації та нормування в будівництві цей стандарт відноситься до комплексу В.2.7 "Будівельні матеріали".

До стандарту внесено такі редакційні зміни:

– змінено назву стандарту з метою узгодження її з чинними національними стандартами в галузі будівництва;

– вилучено структурний елемент європейського стандарту "Передмова";

– слова "цей європейський стандарт" замінено на "цей стандарт";

– структурні елементи стандарту: "Титульний аркуш", "Передмова", "Національний вступ", "Зміст" та "Бібліографічні дані" – оформлено згідно з вимогами національної стандартизації України;

– Національний довідковий додаток НА наведено як настанову для користувачів;

– згідно з вимогами нормативної документації "Метрологія. Одиниці фізичних величин" змінено позначки, одиниці виміру та в частині десяткових знаків крапку замінено на кому.

[1] Копії європейських стандартів можна отримати в Головному фонді нормативних документів у ДП "УкрНДНЦ"

ЗМІСТ

CONTENTS

НАЦІОНАЛЬНИЙ СТАНДАРТ УКРАЇНИ

МАТЕРІАЛИ БУДІВЕЛЬНІ ТЕПЛОІЗОЛЯЦІЙНІ ВИРОБИ ЗІ СПІНЕНОГО ПОЛІСТИРОЛУ (EPS)
Технічні умови

МАТЕРИАЛЫ СТРОИТЕЛЬНЫЕ ТЕПЛОИЗОЛЯЦИОННЫЕ ИЗДЕЛИЯ ИЗ ВСПЕНЕНОГО ПОЛИСТИРОЛА (EPS)
Технические условия

THERMAL INSULATION PRODUCTS FOR BUILDINGS AND CONSTRUCTIONS PRODUCTS OF EXPANDED POLYSTYRENE (EPS)
Specifications

Чинний від 2013-04-01

1 СФЕРА ЗАСТОСУВАННЯ

Цей стандарт установлює вимоги до виробів зі спіненого полістиролу (EPS) з кашируванням або без каширування, які застосовуються для теплової ізоляції огороджувальних конструкцій будівель і споруд. Вироби виготовляють у вигляді плит, рулонів або інших попередньо сформованих виробів.

Цей стандарт установлює вимоги до показників виробів, методів випробувань, оцінки відповідності, маркування та етикетування.

Вироби, що випускаються відповідно до цього стандарту, застосовують для теплоізоляції в системах утеплення огороджувальних конструкцій і в багатошарових панелях. Вимоги до систем утеплення, в яких застосовують вироби зі спіненого пінополістиролу, в цьому стандарті не розглядаються.

Цей стандарт не встановлює вимоги до властивостей виробів, застосовуваних у конкретних сферах. Вимоги до властивостей виробів, що застосовуються для конкретних сфер, встановлені у відповідних регламентах та державних стандартах.

Цей стандарт не поширюється на вироби, для яких при середній температурі 10 °С заявлені значення термічного опору становлять менше 0,25м^2·К/Вт або номінальні значення теплопровідності більше 0,06 Вт/(м·К).

1 SCOPE

This European Standard specifies the requirements for factory made products of expanded polystyrene, with or without facings or coatings, which are used for the thermal insulation of buildings. The products are manufactured in the form of boards or rolls or other preformed ware.

This European Standard specifies product characteristics and includes procedures for testing, evaluation of conformity, marking and labeling.

Products covered by this European Standard are also used for sound insulation and in prefabricated thermal insulation systems and composite panels; the performance of systems incorporating these products is not covered.

This European Standard does not specify the required class or level of a given property to be achieved by a product to demonstrate fitness for purpose in a particular application. The classes and levels required for a given application are to be found in regulations or non-conflicting standards.

Products with a declared thermal resistance lower than 0,25 m^2 K/W or a declared thermal conductivity at 10 °C greater than 0,060 W/(m·K) are not covered by this European Standard.

Видання офіційне

2 НОРМАТИВНІ ПОСИЛАННЯ

Наступні документи є обов'язковими для застосування цього документа. Для датованих посилань застосовують тільки зазначене видання, для недатованих посилань застосовують останнє видання документа, на який посилаються (включаючи будь-які поправки).

EN 822 Вироби будівельні теплоізоляційні. Визначання довжини і ширини

EN 823 Вироби будівельні теплоізоляційні. Визначання товщини

EN 824 Вироби будівельні теплоізоляційні. Визначання прямокутності

EN 825 Вироби будівельні теплоізоляційні. Визначання площинності

EN 826 Вироби будівельні теплоізоляційні. Визначання міцності при стиску

EN 1602 Вироби будівельні теплоізоляційні. Визначання уявної густини

EN 1603 Вироби будівельні теплоізоляційні. Визначання стабільності розмірів при постійних лабораторних умовах (температура 23 °С, відносна вологість повітря 50 %)

EN 1604 Вироби будівельні теплоізоляційні. Визначання стабільності розмірів при заявлених температурі і вологості

EN 1605 Вироби будівельні теплоізоляційні. Визначання стійкості до деформації при заявленому стискальному навантаженні і температурі

EN 1606 Вироби будівельні теплоізоляційні. Визначання повзучості при стиску

EN 1607 Вироби будівельні теплоізоляційні. Визначання границі міцності при розтягу перпендикулярно до площини

EN 12085 Вироби будівельні теплоізоляційні. Визначання лінійних розмірів випробувальних зразків

EN 12086 Вироби будівельні теплоізоляційні. Визначання паропроникності

EN 12087 Вироби будівельні теплоізоляційні. Визначання водопоглинання шляхом занурення

2 NORMATIVE REFERENCES

The following referenced documents are indispensable for the application of this document. For dated references, only the edition cited applies. For undated references, the latest edition of the referenced document (including any amendments) applies.

EN 822, Thermal insulating products for building applications – Determination of length and width

EN 823, Thermal insulating products for building applications – Determination of thickness

EN 824, Thermal insulating products tor building applications – Determination of squareness

EN 825, Thermal insulating products for building applications – Determination of flatness

EN 826, Thermal insulating products tor building applications – Determination of compression behaviour

EN 1602, Thermal insulating products for building applications – Determination of apparent density

EN 1603, Thermal insulating products for building applications – Determination of dimensional stability under constant normal laboratory conditions (23 °C / 50 % relative humidity)

EN 1604, Thermal insulating products for building applications – Determination of dimensional stability under specified temperature and humidity conditions

EN 1605, Thermal insulating products for building applications – Determination of deformation under specified compressive load and temperature conditions

EN 1606, Thermal insulating products for building applications – Determination of compressive creep

EN 1607, Thermal insulating products for building applications – Determination of tensile strength perpendicular to faces

EN 12085, Thermal insulating products for building applications – Determination of linear dimensions of test specimens

EN 12086, Thermal insulating products for building applications – Determination of water vapour transmission properties

EN 12087, Thermal insulating products for building applications – Determination of long-term water absorption by immersion

EN 12088 Вироби будівельні теплоізоляційні. Визначання дифузійного водопоглинання	EN 12088, Thermal insulating products for building applications – Determination of long term water absorption by diffusion
EN 12089 Вироби будівельні теплоізоляційні. Визначання міцності при згині	EN 12089, Thermal insulating products for building applications – Determination of bending behavior
EN 12090 Вироби будівельні теплоізоляційні Визначання міцності при зсуві	EN 12090, Thermal insulating products for building applications – Determination of shear behavior
EN 12091 Вироби будівельні теплоізоляційні. Визначання морозостійкості	EN 12091, Thermal insulating products for building applications – Determination of freeze-thaw resistance
EN 12431 Вироби будівельні теплоізоляційні. Визначання товщини теплоізоляційних матеріалів для "плаваючої" підлоги	EN 12431, Thermal insulating products for building applications – Determination of thickness for floating floor insulating products
EN 12667 Теплотехнічні характеристики будівельних матеріалів та виробів. Визначання опору теплопередавання за методом захищених термопластин і тепломіра. Вироби з високим і середнім тепловим опором	EN 12667, Thermal performance of building materials and products – Determination of thermal resistance by means of guarded hot plate and heat flow meter methods – Products of high and medium thermal resistance
EN 12939 Теплотехнічні характеристики будівельних матеріалів та виробів. Визначання опору теплопередавання за методом захищених термопластин і тепломіра. Вироби потовщені з високим і середнім тепловим опором	EN 12939, Thermal performance of building materials and products – Determination of thermal resistance by means of guarded hot plate and heat flow meter methods – Thick products of high and medium thermal resistance
EN 13172:2008 Вироби будівельні теплоізоляційні. Оцінка відповідності	EN 13172:2008, Thermal insulating products – Evaluation of conformity
EN 13501-1 Класифікація з пожежної безпеки будівельних виробів та елементів будівель. Частина 1. Класифікація за результатами випробувань з реакції на вогонь	EN 13501-1, Fire classification of construction products and building elements – Part 1: Classification using data from reaction to fire test
EN 13793 Теплова характеристика будівель. Тепловий розрахунок фундаменту для попередження морозного пучення	EN 13793, Thermal insulating products for building applications – Determination of behaviour under cyclic loading
EN 13823 Реакція на вогонь будівельної продукції. Будівельні вироби, виключаючи настили, що піддаються тепловій дії від одного елемента горіння	EN 13823, Reaction to fire tests for building products – Building products excluding floorings exposed to the thermal attack by a single burning item
EN 29052-1:1992 Акустика. Визначання динамічної жорсткості. Частина 1. Матеріали застосовувані у плаваючих підлогах у житлових будинках	EN 29052-1, Acoustics – Determination of dynamic stiffness – Part 1: Materials used under floating floors in dwellings
EN ISO 1182 Випробування на реакцію на вогонь будівельних матеріалів і виробів. Випробування на негорючість (ISO 1182:2002)	EN ISO 1182, Reaction to fire tests for building products – Non-combustibility test (ISO 1182:2002)
EN ISO 1716 Випробування будівельних матеріалів і виробів щодо реакції на вогонь. Визначання вищої (нижчої) теплоти згоряння	(EN ISO 1716:2002, IDT) EN ISO 1716, Reaction to fire tests for building products – Determination of the heat of combustion (ISO 1716:2002)

EN ISO 9229 Теплоізоляція. Терміни та визначення (ISO 9229:2007)

EN ISO 10456 Будівельні матеріали та вироби. Гігротермічні властивості. Табличні значення величин і процедури визначення заявлених і розрахункових термічних значень (ISO 10456:2007)

EN ISO 11925-2 Реакція на вогонь. Займистість будівельних матеріалів, підданих прямому впливу полум'я. Частина 2. Випробування з застосуванням одного джерела полум'я (ISO 11925-2:2002)

ISO 12491 Статистичні методи контролю якості будівельних матеріалів і елементів.

EN ISO 9229, Thermal insulation – Vocabulary (ISO 9229:2007)

EN ISO 10456, Building materials and products – Hygrothermal properties – Tabulated design values and procedures for determining declared and design thermal values (ISO 10456:2007)

EN ISO 11925-2, Reaction to fire tests – Ignitability of building products subjected to direct impingement of flame – Part 2: Single-flame source test (ISO 11925-2:2002)

ISO 12491, Statistical methods for quality control of building materials and components.

3 ТЕРМІНИ, ВИЗНАЧЕННЯ, ПОЗНАКИ, ОДИНИЦІ ВИМІРУ ТА СКОРОЧЕННЯ

3.1 Терміни та визначення

У цьому стандарті використано терміни та відповідні визначення згідно з EN ISO 9229, а також такі терміни:

3.1.1 спінений полістирол (EPS)

Жорсткий теплоізоляційний матеріал, виготовлений із спученого полістиролу або одного з його сополімерів, що має закриту заповнену повітрям пористу структуру

3.1.2 блок зі спіненого полістиролу

Жорсткий теплоізоляційний виріб прямокутної форми, товщина якого ненабагато менше його ширини

Примітка. Блоки поставляються з обрізними або не обрізними крайками.

3.1.3 плита зі спіненого полістиролу

Жорсткий теплоізоляційний виріб (нарізаний, сформований або покритий плівкою) прямокутної форми і перетину, товщина якого значно менше за інші розміри

Примітка 1. Плити можуть бути рівномірної товщини або конічні.

Примітка 2. Крайки плит можуть бути різного виду (наприклад, плоскі, ступінчастий фальц, паз або гребінь).

3.1.4 рулон зі спіненого полістиролу

Плити або смуги, з'єднані одна з однією гнучким кашованням, що поставляються споживачеві в згорнутому або складеному вигляді, які після розгортання утворюють суцільний теплоізоляційний шар ізоляції

3 TERMS, DEFINITIONS, SYMBOLS, UNITS AND ABBREVIATED TERMS

3.1 Terms and definitions

For the purposes of this document, the following terms and definitions apply. Other relevant definitions are to be found in EN ISO 9229.

3.1.1 expanded polystyrene (EPS)

rigid cellular plastic material, manufactured by moulding beads of expandable polystyrene or one of its copolymers, with an air filled closed cellular structure

3.1.2 expanded polystyrene block

rigid insulation product or material generally of rectangular cross section and with a thickness not significantly smaller than the width

NOTE. Blocks are supplied trimmed or untrimmed.

3.1.3 expanded polystyrene board

rigid insulation product (cut, moulded, or continuously foamed) of rectangular shape and cross section in which the thickness is significantly smaller than the other dimensions

NOTE 1. Boards may be of uniform thickness or tapered.

NOTE 2. The board edges may be of various sorts (e.g. square, half lapped, tongue and groove).

3.1.4 expanded polystyrene roll

boards or strips bonded to a flexible facing, supplied in a wound or folded form, which form a continuous insulation layer when unrolled

3.1.5 попередньо сформований виріб

Теплоізоляційний виріб, отриманий шляхом нарізання або випилювання з блоку або плити

3.1.5 preformed ware

insulation shapes formed by cutting or grinding from blocks or boards or by shape moulding

3.1.6 рівень

Значення верхнього або нижнього значення показника, що обмежує вимоги; рівень указується заявленим значенням відповідного показника виробу

3.1.6 level

given value, which is the upper or lower limit of a requirement; the level is given by the declared value of the characteristic concerned

3.1.7 клас

Параметр, що знаходиться між двома заявленими значеннями одного показника.

3.1.7 class

combination of two levels of the same property between which the performance shall fall, where the levels are given by the declared value of the characteristic concerned

3.2 Позначки, одиниці виміру та скорочення

3.2 Symbols, units and abbreviated terms

3.2.1 ***Познаки та одиниці виміру, використані у стандарті:***

3.2.1 ***Symbols and units used in this standard***

$1 - \alpha$	прогнозований інтервал is the prediction interval	1
b	ширина is the width	мм mm
c	стисливість is the compressibility	мм mm
d	товщина is the thickness	мм mm
δ	паропроникність is the water vapour permeability	мг/(Па·год.·м) mg/Pa·h·m)
d_B	товщина під навантаженням 2 кПа після зняття додаткового навантаження 48кПа is the thickness under a load of 2 kPa after removal of an additional load of 48 kPa	мм mm
d_L	товщина під навантаженням 250 кПа is the thickness under a load of 250 kPa	мм mm
d_N	номінальна товщина is the nominal thickness of the product	мм mm
d_S	товщина випробувального зразка is the thickness of the test specimen	мм mm
$\Delta\varepsilon_b$	відносна зміна ширини is the relative change in width	%
$\Delta\varepsilon_d$	відносна зміна товщини is the relative change in thickness	%
$\Delta\varepsilon_l$	відносна зміна довжини is the relative change in length	%
ε_1	деформація після етапу випробувань А згідно з EN 1605 is the deformation after step A in accordance with EN 1605	%

ε_2	деформація після етапу випробувань В згідно з EN 1605 is the deformation after step B in accordance with EN 1605	%
ε_{ct}	повзучість is the compressive creep	%
ε_t	загальне зменшення товщини is the total relative thickness reduction	%
$E_{дин}$ E_{dyn}	динамічний модуль еластичності is the dynamic elasticity modulus	МН/м^2 MN/m^2
k	коефіцієнт, фактор кількості отриманих результатів is a factor related to the number of test results available	1
l	довжина is the length	мм mm
L	коефіцієнт впливу товщини is the thickness effect parameter	1
$\lambda_{90/90}$	90 % довірчий інтервал з рівнем імовірності 90% для теплопровідності is the 90 % fractile with a confidence level of 90 % for the thermal conductivity	Вт/(м·К) W/(m·K)
λ_D	заявлене значення теплопровідності is the declared of thermal conductivity	Вт/(м·К) W/(m·K)
λ_i	фактичне значення теплопровідності is one test result of thermal conductivity	Вт/(м·К) W/(m·K)
λ'_i	фактичне значення теплопровідності з урахуванням впливу товщини is one test result of thermal conductivity for which the thickness effect is not negligible	Вт/(м·К) W/(m·K)
$\lambda_{серед}$ λ_{mean}	середнє значення теплопровідності is the mean thermal conductivity	Вт/(м·К) W/(m·K)
$\lambda_{прогн}$ λ_{pred}	прогнозоване значення теплопровідності з рівнем ймовірності 90% is the predicted thermal conductivity with a prediction interval of 90 %	Вт/(м·К) W/(m·K)
μ	порівняльний коефіцієнт опору паропроникненню is the water vapour diffusion resistance factor	1
n	кількість результатів випробувань is the number of test results	1
ρ_a	густина is the apparent density	кг/м^3 kg/m^3
$R_{90/90}$	90% довірчий інтервал з рівнем імовірності 90% для термічного опору is the 90 % fractile with a confidence level of 90 % for the thermal resistance	м^2·К/Вт m^2·K/W
R_D	заявлене значення термічного опору is the declared thermal resistance	м^2·К/Вт m^2·K/W
R_i	фактичне значення термічного опору is one test result of thermal resistance	м^2·К/Вт m^2·K/W
R'_i	фактичне значення термічного опору з урахуванням впливу товщини is one test result of thermal resistance for which the thickness effect is not negligible	м^2·К/Вт m^2·K/W
$R_{серед}$ R_{mean}	середнє значення термічного опору is the mean thermal resistance	м^2·К/Вт m^2·K/W

s'	динамічна жорсткість is the dynamic stiffness	$МН/м^3$ MN/m^3
σ_{10}	міцність при стиску при 10 % лінійній деформації is the compressive stress at 10 % deformation	кПа kPa
$\sigma_{10,серед}$ $\sigma_{10,\ mean}$	середнє значення міцності при стиску при 10 % лінійній деформації is the mean compressive stress at 10 % deformation	кПа kPa
$\sigma_{10,прогн}$ $\sigma_{10,pred}$	міцність при стиску при 10% лінійній деформації з рівнем імовірності 90 % is the predicted compressive stress at 10 % deformation with a prediction interval of 90 %	кПа kPa
σ_b	міцність при згині is the bending strength	кПа kPa
σ_c	номінальна міцність при стиску is the compressive stress	кПа kPa
σ_{mt}	міцність при розтягу перпендикулярно до плити is the tensile strength perpendicular to faces	кПа kPa
S_b	відхил від прямокутності в напрямку довжини і ширини is the deviation from squareness	мм/м mm/m
s_λ	розрахункове значення середньоквадратичного відхилу теплопровідності is the estimate of the standard deviation of the thermal conductivity	Вт/(м·К) W/(m·K)
S_{max}	максимальний відхил від площинності is the deviation from flatness	мм mm
s_R	розрахункове значення середньоквадратичного відхилу термічного опору is the estimate of the standard deviation of the thermal resistance	$м^2 \cdot К/Вт$ $m^2 \cdot K/W$
t	тривалість випробування is the testing time доба	діб d
τ	міцність при зсуві is the shear strength	кПа kPa
W_{dV}	дифузійне водопоглинання is the water absorption by diffusion	%
W_{lp}	водопоглинання при довготривалому частковому зануренні is the long-term water absorption by partial immersion	$кг/м^2$ kg/m^2
W_{lt}	водопоглинання при довготривалому повному зануренні is the long-term water absorption by total immersion	%
X_0	початкова деформація через 60 с після початку програми навантаження is the initial deformation after 60 s from the beginning of the loading	мм mm
X_{ct}	деформація повзучості при стиску is the compressive creep	мм mm
X_t	деформація на момент часу *t* (загальне зменшення товщини) is the deformation at time *t* (total thickness reduction)	мм mm
Z	опір паропроникненню is the water vapour resistance	$м^2 \cdot год \cdot Па/мг$ $m^2 \cdot h \cdot Pa/mg$
BS	заявлений рівень міцності при згині is the symbol of the declared level for bending strength	

$CC(i_1/i_2/y)\sigma_c$	заявлений рівень повзучості is the symbol of the declared level for compressive creep
CP	заявлений рівень стисливості is the symbol of the declared level for compressibility
CS(10)*i*	заявлений рівень міцності при стиску при 10 % лінійній деформації * is the symbol of the declared level for compressive stress at 10 % deformation *
DS(*N*)	клас стабільності розмірів при нормальних кліматичних умовах is the symbol of the declared class for dimensional stability under constant normal laboratory conditions
DS(*TH*)	клас стабільності розмірів при заявленій температурі і вологості is the symbol of the declared level for dimensional stability under specified temperature and humidity
DLT	заявлений рівень деформації при заявленому стискальному навантаженні і температурі is the symbol of the declared level for dimensional stability under load and temperature conditions
L	заявлений клас граничних відхилів довжини is the symbol of the declared class for length tolerances
MUi	заявлений рівень коефіцієнта опору паропроникненню * is the symbol of the declared water vapour *
P	клас граничних відхилів від площинності is the symbol of the declared class for flatness tolerance
S	заявлений клас граничних відхилів від прямокутності is the symbol of the declared class for squareness tolerance
SDi	заявлений рівень динамічної жорсткості * is the symbol of the declared level for dynamic stiffness *
Ti	клас граничних відхилів товщини * is the symbol of the declared class for thickness tolerance *
TRi	заявлений рівень міцності при розтягу перпендикулярно до площини плити * is the symbol of the declared level for tensile strength perpendicular to faces *
W	заявлений клас граничних відхилів ширини is the symbol of the declared class for width tolerance
WD(*V*)	заявлений рівень дифузійного водопоглинання is the symbol of the declared level for water absorption by diffusion
WL(*T*)	заявлений рівень водопоглинання при довготривалому зануренні is the symbol of the declared level for long term water absorption by total immersion
Z_i	заявлений рівень паропроникності * is the symbol of the declared water vapour resistance value *

* "*i*" – відповідний клас або рівень, "σ_c" – міцність при стиску, і "*y*" – кількість років
"*i*" is the relevant class or level, "σ_c" is the compressive stress, and "*y*" is the number of years

3.2.2 *Скорочення, застосовувані у стандарті:*

EPS – спінений полістирол

ITT – первинні випробування

RtF – реакція на вогонь

FPC – контроль виробництва на підприємстві

4 ТЕХНІЧНІ ВИМОГИ

4.1 Загальні положення

Значення показників виробів визначають відповідно до розділу 5. Відповідно до цього стандарту, вироби повинні відповідати вимогам 4.2 і, за необхідності, 4.3.

Примітка. Інформація за додатковими показниками наведена у додатку D.

За результат випробувань приймають середньоарифметичне значення результатів, отриманих при випробуванні зразків, кількість яких указана у таблиці 13. Якщо вказують граничні значення показників, то цим значенням має відповідати не менше 90% виробів, що виробляється.

Для механічних показників значення окремого результату випробувань групи виробів не повинно бути більше ніж на 10% значення встановленого рівня. Для інших показників відхил від номінального значення вказаний у відповідних розділах стандарту.

4.2 Для всіх сфер застосування

4.2.1 *Термічний опір і теплопровідність*

Термічний опір і теплопровідність базуються на значеннях, отриманих відповідно до EN 12667 або EN 12939 для виробів великої товщини.

Термічний опір і теплопровідність визначається згідно з додатком А та декларацією виробника відповідно до наступного:

– температура повинна становити 10 °С;

– виміряні значення вказують з точністю до трьох значущих цифр після коми;

Примітка. Нулі на лівій стороні, не повинні вважатися значущими цифрами.

3.2.2 *Abbreviated terms used in this standard:*

EPS is Expanded Polystyrene

ITT is Initial Type Test

RtF Reaction to Fire

FPC Factory Production Control

4 REQUIREMENTS

4.1 General

Product properties shall be assessed in accordance with Clause 5. To comply with this standard, products shall meet the requirements of 4.2, and the requirements of 4.3 as appropriate.

NOTE. Information on additional properties is given in Annex D.

One test result for a product property is the average of the measured values on the number of test specimens giver in Table 13. Wherever limit values are used, they shall represent the value achieved by at least 90 % of the production with a confidence level of 90 %.

For mechanical properties no single measured value within the consecutive group used for obtaining the test result, shall be more than 10 % lower than the limit value defining the level. For non-mechanical properties a deviation from the limit value may be required and where appropriate these are expressed in the text.

4.2 For all applications

4.2.1 *Thermal resistance and thermal conductivity*

Thermal resistance and thermal conductivity shall be based upon measurements carried out in accordance with EN 12667 or EN 12939 for thick products.

The thermal resistance and the thermal conductivity shall be determined in accordance with Annex A and declared by the manufacturer according to the following:

– the reference mean temperature shall be 10 °C;

– the measured values shall be expressed with three significant figures;

NOTE. Zeros on the left hand side are not counted as significant figures.

– для виробів з рівномірною товщиною термічний опір R_D указують обов'язково. Теплопровідність λ_D указується за необхідності. В окремих випадках для виробів з нерівномірною товщиною (тобто зі скосом або конусоподібні) вказують тільки теплопровідність λ_D;

– номінальне значення термічного опору R_D і номінальне значення теплопровідності λ_D вказують як граничні значення, що характеризують не менше 90 % виробів з імовірністю приймання 90 %;

– значення теплопровідності $\lambda_{90/90}$ вказують з точністю до 0,001 Вт/(м·К) з округленням у більшу сторону, а λ_D – у рівнях з інтервалом 0,001 Вт/(м·К);

– номінальне значення термічного опору R_D при визначенні непрямим методом розраховують на основі номінальної товщини d_N і відповідного значення теплопровідності $\lambda_{90/90}$. У виробах, у яких визначають стисливість (див. 4.3.13), термічний опір R_D розраховують за товщиною під навантаженням d_L замість номінальної товщини d_N. Для розрахунку теплопровідності λ_D за номінальною товщиною застосовують коефіцієнти впливу товщини, зазначені у додатку В;

– значення термічного опору $R_{90/90}$, розраховане на основі номінальної товщини d_N і відповідного значення теплопровідності $\lambda_{90/90}$, вказують з точністю до 0,05 м^2·К/Вт з округленням у меншу сторону, а R_D – у рівнях з інтервалом 0,05 м^2·К/Вт;

– значення $R_{90/90}$ для виробів (у яких вимірюють термічний опір прямим методом) указують з точністю до 0,05 м^2·К/Вт з округленням у меншу сторону, а R_D – у рівнях з інтервалом 0,05 м^2·К/Вт.

4.2.2 *Довжина і ширина*

Довжину l і ширину b визначають відповідно до EN 822. Результати вимірювань не повинні відрізнятися від номінальних значень більше установлених граничних відхилів, зазначених у таблиці 1 для відповідного класу.

4.2.3 *Товщина*

Товщину d визначають відповідно до EN 823. Результати вимірювань не повинні відрізнятися від номінальних значень товщини d_N більше граничних відхилів, зазначених у таблиці 1 для відповідного класу.

– for products of uniform thickness, the thermal resistance, R_D, shall always be declared. The thermal conductivity, λ_D, shall be declared where possible. Where appropriate, for products of non-uniform thickness (e.g. for sloped and tapered products) only the thermal conductivity, λ_D, shall be declared;

– the declared thermal resistance, R_D, and the declared thermal conductivity, λ_D, shall be given as limit values representing at least 90 % of the production, determined with a confidence level of 90 %;

– the value of thermal conductivity, $\lambda_{90/90}$, shall be rounded upwards to the nearest 0,001 W/(m·K) and declared as λ_D in levels with steps of 0,001 W/(m·K);

– the declared thermal resistance, R_D, shall be calculated from the nominal thickness, d_N, and the corresponding thermal conductivity, $\lambda_{90/90}$, unless measured directly. For products for which compressibility is measured (see 4.3.13) the R_D shall be calculated using d_L instead of d_N. For the calculation of the declared thermal conductivity, λ_D, related to the corresponding nominal thickness, factors for the thickness effect conversions are given in Annex B;

– the value of thermal resistance, $R_{90/90}$, when calculated from the nominal thickness, d_N, and the corresponding thermal conductivity, $\lambda_{90/90}$, shall be rounded downwards to the nearest 0,05 m^2·K/W, and declared as R_D in levels with steps of 0,05 m^2·K/W:

– the value of $R_{90/90}$, tor those products for which only the thermal resistance is measured directly, shall be rounded downwards to the nearest 0,05 m^2·K/W, and declared as R_D in levels with steps of 0,05 m^2·K/W.

4.2.2 *Length and width*

Length, l, and width, b, shall be determined in accordance with EN 822. No test result shall deviate from the nominal values by more than the tolerances given in Table 1 for the declared class.

4.2.3 *Thickness*

Thickness, d, shall be determined in accordance with EN 823. No test result shall deviate from the nominal thickness, d_N, by more than the tolerances given in Table 1, for the declared class.

4.2.4 *Прямокутність*

Відхили від прямокутності визначають відповідно до EN 824. Відхили від прямокутності в напрямку довжини і ширини S_b плит не повинні перевищувати значень граничних відхилів, зазначених у таблиці 1 для відповідного класу.

4.2.5 *Площинність*

Відхили від площинності визначають відповідно до EN 825. Максимальний відхил від площинності S_{max} плит не повинен перевищувати граничного відхилу, зазначеного в таблиці 1 для відповідного класу. Зазначений метод визначення не застосовують, якщо випробування проводять згідно з 4.3.13.

4.2.4 *Squareness*

Squareness shall be determined in accordance with EN 824. The deviation from squareness on length and width, S_b, shall not exceed the tolerances given in Table 1, for the declared class.

4.2.5 *Flatness*

Flatness shall be determined in accordance with EN825. The maximum deviation from flatness, S_{max}, shall not exceed the tolerances given in Table 1 for the declared class. This test shall not be performed when the tests described in 4.3.13 are used.

Таблиця 1 – Класи граничних відхилів

Table 1 – Classes of dimensional tolerances

Показник Property	Клас Class	Допустимі відхили для Tolerances	
		плит Boards	рулонів Rolls
Довжина Length	L1	± 0,6 % або ± 3 мм [a)] ± 0,6 % or ± 3 mm [a)]	– 1 % + не обмежені + unrestricted
	L2	± 2 мм ± 2 mm	
Ширина Width	W1	± 0,6 % або ± 3 мм [a)] ± 0,6 % or ± 3 mm [a)]	± 0,6 % чи ± 3 мм [a)] or ± 3 mm [a)]
	W2	± 2 мм ± 2 mm	
Товщина [b)] Thickness [b)]	T1	± 2 мм ± 2 mm	
	T2	± 1 мм ± 1 mm	
Прямокутність Squareness	S1	± 5 мм /1000 мм ± 5 mm/1000 mm	
	S2	± 2 мм/1000 мм ± 2 mm/1000 mm	
Площинність [c)] Flatness [c)]	P1	30 мм 30 mm	
	P2	15 мм 15 mm	
	P3	10 мм 10 mm	
	P4	5 мм 5 mm	

[a)] Визначальним є більше числове значення.
[a)] Whichever gives the greatest numerical tolerance.
[b)] Для інших класів див. 4.3.13.1.
[b)] For further classes see 4.3.13.1.
[c)] Площинність указана на 1 пог. м
[c)] Flatness is expressed per metres run

4.2.6 *Стабільність розмірів*

4.2.6.1 *Стабільність розмірів при нормальних кліматичних умовах*

Стабільність розмірів при нормальних кліматичних умовах (температура 23 °С, відносна вологість повітря 50 %) визначають відповідно до EN 1603. Відносна зміна довжини $\Delta\varepsilon_l$ та відносна зміна ширини $\Delta\varepsilon_b$ не повинні перевищувати значень, зазначених у таблиці 2 для відповідного класу.

4.2.6 *Dimensional stability*

4.2.6.1 *Dimensional stability under constant normal laboratory conditions*

Dimensional stability under constant normal laboratory conditions (23 °C, 50 % relative humidity) shall be determined in accordance with EN 1603. The relative changes in length, $\Delta\varepsilon_l$, and width, $\Delta\varepsilon_b$, shall not exceed the values given in Table 2 for the declared class.

Таблиця 2 – Класи і значення відносної зміни розмірів при нормальних кліматичних умовах

Table 2 – Classes of dimensional stability under constant normal laboratory conditions

Клас Class	Вимога, % Requirement %
DS(N)5	±0,5
DS(N)2	±0,2

4.2.6.2 *Стабільність розмірів при заявлених температурі і вологості*

Стабільність розмірів при заявлених температурі і вологості визначають відповідно до EN 1604. Виміри проводять після витримування зразків протягом 48 год за температури (23 ± 2) °С і відносної вологості повітря (90 ± 5) %. Значення відносної зміни довжини $\Delta\varepsilon_l$, ширини $\Delta\varepsilon_b$ і товщини $\Delta\varepsilon_d$ не повинні перевищувати 1,0 % від зазначених розмірів. Даний метод визначення не застосовують, якщо проводять випробування згідно з 4.3.2.

4.2.6.2 *Dimensional stability under specified temperature and humidity conditions*

Dimensional stability under specified temperature and humidity conditions shall be determined in accordance with EN 1604. The test shall be carried out after storage for 48 h at (23 ± 2) ° C and (90 ± 5) % relative humidity. The relative changes in length, $\Delta\varepsilon_l$, width, $\Delta\varepsilon_b$, and thickness, $\Delta\varepsilon_d$, shall not exceed 1 %. The test shall not be performed when the more severe test, described in 4.3.2, is used for a product in a specific application.

4.2.7 *Міцність при згині*

Міцність при згині σ_b визначають відповідно до EN12089. Для цілей випробування продукція повинна мати мінімальний рівень міцності при згині 50 кПа.

4.2.7 *Bending strength*

Bending strength, σ_b, shall be determined in accordance with EN 12069. For handling purposes, products shall have a minimum level of bending strength of 50 kPa.

4.2.8 *Реакція на вогонь*

Єврокласифікацію виробу за характеристиками реакції на вогонь визначають відповідно до EN 13501-1.

4.2.8 *Reaction to fire*

Reaction to fire classification (Euroclasses) shall be determined in accordance with EN 13501-1.

4.2.9 *Характеристики довговічності*

4.2.9.1 *Загальні характеристики*

Відповідні характеристики довговічності були розглянуті та описані в 4.2.9.2, 4.2.9.3 та 4.2.9.4.

4.2.9.2 *Довговічність за показником реакції на вогонь при старінні /руйнуванні*

Показники реакції на вогонь продукції EPS не змінюються з часом.

4.2.9 *Durability characteristics*

4.2.9.1 *General*

The appropriate durability characteristics have been considered and are covered in 4.2.9.2, 4.2.9.3 and 4.2.9.4.

4.2.9.2 *Durability of reaction to fire against ageing / degradation*

The reaction to fire performance of EPS products does not change with time.

4.2.9.3 *Довговічність за показниками термічного опору і теплопровідності при старінні / руйнуванні*

Показники теплопровідності продукції EPS не змінюються з часом. Це визначено згідно з 4.2.1 – теплопровідність, 4.2.2 – довжина і ширина і 4.2.6 або 4.3.2 – стабільність розмірів.

4.2.9.4 *Довговічність за показником границі міцності при стиску при старінні / руйнуванні*

Довговічність за показником міцності при стиску визначається згідно з 4.3.8 – показником повзучості.

4.3 Для конкретних сфер застосування

4.3.1 ***Загальні положення***

Якщо немає вимог до виробу у використанні одного з показників, наведених у **4**.3, то виробник не визначає і не вказує значення даного показника.

4.3.2 ***Стабільність розмірів при заявлених температурі і вологості***

Стабільність розмірів при заявлених температурі і вологості визначають відповідно до EN 1604. Вимірювання проводять за умов, зазначених у таблиці 3. Відносні зміни довжини $\Delta\varepsilon_l$ ширини $\Delta\varepsilon_b$ і товщини $\Delta\varepsilon_d$ не повинні перевищувати значень, зазначених у таблиці 3 для відповідного класу.

4.2.9.3 *Durability of thermal resistance and thermal conductivity against ageing / degradation*

The thermal conductivity of EPS products does not change with time. This is covered by 4.2.1 Thermal conductivity, 4.2.2 Length and width and 4.2.6 Dimensional stability or 4.3.2 Dimensional stability.

4.2.9.4 *Durability of compressive strength against ageing/degradation*

The durability of compressive strength is covered by 4.3.8 compressive creep.

4.3 For specific applications

4.3.1 ***General***

If there is no requirement for a property described in 4.3 for a product in use, then the property does not need to be determined and declared by the manufacturer.

4.3.2 ***Dimensional stability under specified temperature and humidity conditions***

Dimensional stability under specified temperature and humidity conditions shall be determined in accordance with EN 1604. The test shall be carried out for the conditions given in Table 3. The relative changes in length, $\Delta\varepsilon_l$, width, $\Delta\varepsilon_b$, and thickness, $\Delta\varepsilon_d$, shall not exceed the values given in Table 3 for the declared level.

Таблиця 3 – Класи і значення відносної зміни розмірів при заявлених температурі і вологості

Table 3 – Levels of dimensional stability under specified temperature and humidity conditions

Клас Level	Умови випробувань Condition	Вимога, % Requirement %
DS(70,–)1	48 год, 70 °C 48 h, 70 °C	1
DS(70,–)2	48 год, 70 °C 48 h, 70 °C	2
DS(70,–)3	48 год, 70 °C 48 h, 70 °C	3
DS(70,90)1	48 год, 70 °C, 90 % 48 h, 70 °C, 90 %	1

4.3.3 *Деформація при заявленому стискальному навантаженні і температурі*

Деформацію при заявленому стискальному навантаженні і температурі визначають відповідно до EN 1605. Значення деформації ε_1, отримане при випробуваннях за методом А, і значення деформації ε_2, отримане при випробуваннях за методом В, згідно з EN 1605, для кожної умови проведення випробувань, не повинні перевищувати значень, указаних у таблиці 4 для заявленого рівня.

4.3.3 *Deformation under specified compressive load and temperature conditions*

Deformation under specified compressive load and temperature conditions shall be determined in accordance with EN 1605. For each test condition the difference between the relative deformation, ε_1, after step A and ε_2, after step B as described in EN 1605 shall not exceed the values given in Table 4 for the declared level.

Таблиця 4 – Рівні та значення деформації при заявленому стискальному навантаженні і температурі

Table 4 – Levels of deformation under specified compressive load and temperature conditions

Рівень Level	Умови випробувань Condition	Значення деформації, % Requirement %
DLT(1)5	Навантаження: 20 кПа Температура: (80 ± 1) °C Тривалість: (48 ± 1) год load: 20 kPa temperature: (80 ± 1) °C time: (48 ± 1) h	≤5
DLT(2)5	Навантаження: 40 кПа Температура: (70 ± 1) °C Тривалість: (168 ± 1) год load: 40 kPa temperature: (70 ± 1) °C time: (168 ± 1) h	≤5
DLT(3)5	Навантаження: 80 кПа Температура: (60 ± 1) °C Тривалість: (168 ± 1) год load: 80 kPa temperature: (60 ± 1) °C time: (168 ± 1) h	≤5

4.3.4 *Міцність при стиску при 10% лінійній деформації*

Міцність при стиску при 10 % лінійній деформації σ_{10} визначають відповідно до EN 826. Результати випробувань повинні бути не менше значень, зазначених у таблиці 5 для заявленого рівня.

Примітка. Міцність при стиску при 10% лінійній деформації не є розрахунковим показником.

4.3.4 *Compressive stress at 10 % deformation*

Compressive stress at 10 % deformation, σ_{10}, shall be determined in accordance with EN 826. No test result shall be less than the value given in Table 5 for the declared level.

NOTE. The compressive stress at 10 % deformation is not a design value.

Таблиця 5 – Рівні міцності при стиску при 10 % лінійній деформації

Table 5 – Levels for compressive stress at 10 % deformation

Рівні Level	Вимога, кПа Requirement kPa
CS(10)30	≥30
CS(10)50	≥50
CS(10)60	≥60
CS(10)70	≥70
CS(10)80	≥80
CS(10)90	≥90
CS(10)100	≥100
CS(10)120	≥120
CS(10)150	≥150
CS(10)200	≥200
CS(10)250	≥250
CS(10)300	≥300
CS(10)350	≥350
CS(10)400	≥400
CS(10)500	≥500

Вироби, до яких вносять вимоги щодо міцності при стиску, повинні відповідати вимогам за міцністю при згині згідно з таблицею С.1.

Products for which compressive stress is claimed shall satisfy the bending strength requirements given in Table C.1 (for handling purposes).

4.3.5 *Границя міцності при розтягу перпендикулярно до площини плити*

Границя міцності при розтягу перпендикулярно до площини плити σ_{mt} визначається відповідно до EN1607. Результати випробувань повинні бути не менше значень, зазначених у таблиці 6 для заявленого рівня.

4.3.5 *Tensile strength perpendicular to faces*

Tensile strength perpendicular to faces, σ_{mt}, shall be determined in accordance with EN 1607. No test result shall be less than the value given in Table 6, for the declared level.

Таблиця 6 – Рівні міцності при розтягу перпендикулярно до площини плити

Table 6 – Levels for tensile strength perpendicular to faces

Рівень Level	Вимога, кПа Requirement kPa
TR20	≥20
TR50	≥50
TR80	≥80
TR100	≥100
TR150	≥150
TR200	≥200
TR400	≥400

4.3.6 *Міцність при згині*

Міцність при згині σ_b визначають відповідно до EN 12089. Результати випробувань повинні бути не менше значень, зазначених у таблиці 7 для заявленого рівня.

4.3.6 *Bending strength*

Bending strength, σ_b, shall be determined in accordance with EN 12089. No test result shall be less than the value given in Table 7 for the declared level.

Таблиця 7 – Рівні міцності при згині

Table 7 – Levels of bending strength

Рівень Level	Вимога, % Requirement %
BS50	50
BS75	75
BS100	100
BS115	115
BS125	125
BS135	135
BS150	150
BS170	170
BS200	200
BS250	250
BS350	350
BS450	450
BS525	525
BS600	600
BS750	750

4.3.7 *Зосереджене навантаження*

Для EPS продукції показник зосередженого навантаження визначають за значенням міцності при стиску при 10 % лінійній деформації або міцності при стиску відповідно до 4.34 згідно з EN 826.

4.3.7 *Point load*

For EPS products the effects of foot traffic shall be assessed by means of determination of compressive stress at 10 % deformation in accordance with EN 826, see 4.3.4.

4.3.8 *Повзучість*

Повзучість ε_{ct} і загальне зменшення товщини ε_t визначають після ста двадцяти двох діб випробувань при номінальній міцності при стиску σ_c і рахуванням з інтервалами не менше 1 кПа, а для отримання заявленого значення відповідно до EN 1606 проводять екстраполяцію. Повзучість указують у рівнях i_2, а загальне зменшення товщини – у рівнях i_1 з інтервалом 0,5 % при відповідній заданій міцності при стиску. Результати випробувань повзучості не повинні перевищувати заявленого рівня.

Примітка 1. Приклади номінальних значень рівнів повзучості наведені в таблиці.

4.3.8 *Compressive creep*

Compressive creep, ε_{ct}, and the total thickness reduction, ε_t, shall be determined after at least one hundred twenty two days of testing at a declared compressive stress, σ_c, given in steps of at least 1 kPa, and the results extrapolated thirty times to obtain the declared levels in accordance with EN 1606. Compressive creep shall be declared in levels, i_2, and the total thickness reduction shall be declared in levels, i_1, with steps of 0,5 % at the declared stress. No test result shall exceed the declared levels at the declared stress.

NOTE 1. Examples for declaration of levels for compressive creep.

Рівень повзучості Level	Тривалість випробувань t, діб Test time t days	Термін екстраполяції, років Extrapolation time years	Заявлена міцність σ_c, кПа Declared stress σ_c, kPa	Вимога, % Requirement %
$CC(i_1/i_2/10)\sigma_c$	122	10	σ_c	$i_1 \leq i$ та (and) $i_2 \leq i$
$CC(i_1/i_2/25)\sigma_c$	304	25	σ_c	
$CC(i_1/i_2/50)\sigma_c$	608	50	σ_c	

Примітка 2. Згідно з рівнем повзучості $CC(i_1/i_2/y)\sigma_c$ до розділу 6, з представленого CC(2,5/2/50)100 випливає, що при номінальній міцності на стиск 100 кПа і при екстраполяції 50 років (тобто після 30-кратної екстраполяції та 608-добових випробувань (30 × 608) повзучість при стиску не перевищує 2 %, а загальне зменшення товщини не перевищує 2,5 %.

NOTE 2. Referring to the designation code $CC(i_1/i_2/y)\sigma_c$, according to Clause 6, a declared level CC(2,5/2/50)100, as for example, indicates a value rot exceeding 2 % for compressive creep and 2,5 % for total thickness reduction after extrapolation at 50 years (i.e. 30 × 608) under a declared stress of 100 kPa.

4.3.9 *Водопоглинання*

4.3.9.1 *Водопоглинання при довготривалому зануренні*

Визначення водопоглинання при довготривалому зануренні проводять відповідно до EN 12087. Результати випробувань з визначення водопоглинання при довготривалому повному зануренні W_{lt} не повинні перевищувати значень, указаних у таблиці 8 для заявленого рівня. Результати випробувань з визначення водопоглинання при довготривалому частковому зануренні W_{lp} не повинні перевищувати 0,5 кг/м^2.

4.3.9 *Water absorption*

4.3.9.1 *Long term water absorption by immersion*

Long term water absorption by immersion shall be determined in accordance with EN 12087. No test result of the water absorption by total immersion, W_{lt}, shall exceed the value given in Table 8 for the declared level. No test result of water absorption by partial immersion, W_{lp}, shall exceed 0,5 kg/m^2.

Таблиця 8 – Рівні водопоглинання при довготривалому зануренні

Table 8 – Levels for long term water absorption by total immersion

Рівень Level	Вимога, кПа Requirement kPa
WL(T)5	≤5,0
WL(T)4	≤4,0
WL(T)3	≤3,0
WL(T)2	≤2,0
WL(T)1	≤1,0
WL(T)0,7	≤0,7

4.3.9.2 *Визначення дифузійного водопоглинання*

Визначення дифузійного водопоглинання проводять відповідно до EN 12088. Результати випробувань з визначення водопоглинання W_{dV} не повинні перевищувати значень, зазначених у таблиці 9 для заявленого рівня.

4.3.9.2 *Long term water absorption by diffusion*

Long term water absorption by diffusion shall be determined in accordance with EN 12088. No test result of the water absorption, W_{dV}, shall exceed the value given in Table 9, for the declared level.

Таблиця 9 – Рівні тривалого поглинання води шляхом дифузії

Table 9 – Levels for long term water absorption by diffusion

Рівень Level	Вимога, % Requirement %
WD(V)15	≤15
WD(V)12	≤12
WD(V)10	≤10
WD(V)7	≤7
WD(V)5	≤5
WD(V)3	≤3

Примітка. Визначення дифузійного водопоглинання застосовують не тільки в якості методу прискорених випробувань, але і для класифікації.

4.3.10 ***Морозостійкість***

Морозостійкість визначають відповідно до EN 12091 із застосуванням випробувальних зразків, підготовлених згідно з EN 12087 для повного занурення. Зниження міцності при стиску при 10 % лінійній деформації σ_{10}, після 300 циклів попемінного заморожування і відтавання не повинне перевищувати 10 %.

4.3.11 ***Паропроникність***

Визначення паропроникності проводять відповідно до EN 12086 та вказують як порівняльний коефіцієнт опору паропроникненню μ для однорідних виробів і як опір паропроникненню Z для кашованих або неоднорідних виробів. Фактичне значення μ повинно бути не більше, а фактичне значення Z повинно бути не менше заявлених значень.

За відсутності даних вимірювань допускається застосовувати порівняльний коефіцієнт опору паропроникненню μ для EPS продукції згідно з таблицею D.2.

4.3.12 ***Динамічна жорсткість***

Визначення динамічної жорсткості s' проводять відповідно до EN 29052-1 без попереднього навантаження. Результати випробувань не повинні перевищувати значень, зазначених у таблиці 10 для заявленого рівня.

NOTE. The long term water absorption by diffusion is not only used as an accelerated test but can also be used for classification.

4.3.10 ***Freeze-thaw resistance***

Freeze-thaw resistance shall be determined in accordance with EN 12091 using samples prepared by total immersion in accordance with EN 12087. The reduction of compressive stress at 10 % deformation, σ_{10}, shall be less than 10 % after 300 freeze-thaw cycles.

4.3.11 ***Water vapour transmission***

Water vapour transmission properties shall be determined in accordance with EN 12086 and declared as the water vapour diffusion resistance factor, μ, for homogeneous products and as the water vapour resistance, Z, for faced products. No test result of μ shall be greater than the declared value and no test result of Z shall be less than the declared value.

In the absence of measurement data, the water vapour resistance diffusion factor, μ, of EPS products may be chosen from Table D.2.

4.3.12 ***Dynamic stiffness***

Dynamic stiffness, s', shall be determined in accordance with EN 29052-1, without preloading. No test result shall exceed the value given in Table 10, for the declared level.

Таблиця 10 – Рівні динамічної жорсткості

Table 10 – Levels for dynamic stiffness

Рівень Level	Вимога, МН/м^3 Requirement MN/m^3
SD50	≤50
SD40	≤40
SD30	≤30
SD20	≤20
SD15	≤15
SD10	≤10
SD7	≤7
SD5	≤5

Якщо у виробах рівня CP2 (4.3.13.3) прикладене навантаження перевищує 5,0 кПа, динамічну жорсткість *s'* визначають при прикладеному навантаженні з урахуванням власної ваги покриття.

For products in level CP2 (see 4.3.13.3), if the imposed load exceeds 5,0 kPa: the dynamic stiffness, *s'*, shall be determined under the imposed load plus the self-weight of the screed.

4.3.13 *Стисливість*

4.3.13 *Compressibility*

4.3.13.1 *Товщина d_L*

4.3.13.1 *Thickness, d_L*

Товщину d_L визначають під навантаженням 250 Па відповідно до EN 12431. Результати випробувань не повинні відрізнятися від номінальної товщини d_L більше ніж на граничний відхил, зазначений в таблиці 11 для відповідного класу.

The thickness, d_L, shall be determined in accordance with EN 12431 under a load of 250 Pa. No test result shall deviate from the declared thickness, d_L, by more than the tolerances given in Table 11 for the labelled class.

Таблиця 11 – Класи граничних відхилів товщини

Table 11 – Classes for thickness tolerances

Клас Class	Граничний відхил Tolerances	
T3	–5 % або –1 мм [a)] –5 % or –1 mm [a)]	+15 % або +3 мм [a)] +15 % or +3 mm [a)]
T4	0	+10 % або +2 мм при d_L 35 мм [a)] +10 % or +2 мм for d_l 35 мм [a)]
		+15 % або +3 мм при d_L 35 мм [a)] +15 % or +3 mm for d_l 35 mm [a)]
[a)] Більше числове значення є визначальним. [a)] Whichever gives the greatest numerical tolerance.		

Примітка. Значення товщини d_L вказують з інтервалом 5 мм, найменше значення має становити 15 мм.

NOTE. The declared value of should preferably be indicated in steps of 5 mm, the smallest value of d_L being 15 mm.

4.3.13.2 *Товщина d_B*

Товщину d_B визначають відповідно до EN 12431 через 300 с після зняття додаткового навантаження.

4.3.13.3 *Стисливість с*

Стисливість c виробів визначають як різницю d_L і d_B. Результати випробувань не повинні перевищувати значень, зазначених у таблиці 12 для заявленого рівня стисливості.

4.3.13.2 *Thickness, d_B*

The thickness, d_B, shall be determined in accordance with EN 12431 with a pause of 300 s before measuring d_B.

4.3.13.3 *Compressibility, c*

Compressibility, c, shall be determined as the difference between d_L and d_B. No test result shall exceed the values given in Table 12 for the declared level.

Таблиця 12 – Рівні стисливості

Table 12 – Levels for compressibility

Рівень Level	Прикладене навантаження на покриття, кПа Imposed load on the screed kPa	Номінальна стисливість, мм Nominal compressibility mm	Граничний відхил, мм Tolerance test result mm
CP5	≤2,0	≤5	≤2 для (for) d_L <35 ≤3 для (for) d_L ≥35
CP4	≤3,0	≤4	
CP3	≤4,0	≤3	
CP2	≤5,0	≤2	≤1 для (for) d_L <35 ≤2 для (for) d_L ≥35

Примітка 1. Рівні прикладених навантажень на безшовне покриття вказані в EN 1991-1-1.

Примітка 2. Результат випробування – середній показник від числа випробуваних зразків.

4.3.13.4 *Зменшення товщини протягом часу*

При перевищенні прикладеного навантаження на покриття 5 кПа допускається застосовувати вироби з рівнем стисливості CP2, при цьому необхідно визначити зменшення їх товщини протягом часу.

Деформацію товщини на момент часу t: $X_t = X_0 + X_{ct}$ визначають відповідно до EN 1606 після ста двадцяти двох діб випробувань при дії прикладеного навантаження і власної ваги покриття і розробляють тридцятикратну екстраполяцію результату, що відповідає 10 рокам. Рівень стисливості c через 10 років експлуатації не повинен перевищувати значень для заявленого рівня, зазначених у 4.3.13.

4.3.14 ***Густина***

Густину ρ_a, якщо вона потрібна для непрямих випробувань, визначають відповідно до EN 1602.

4.3.15 ***Виділення небезпечних речовин***

Примітка. Див. додаток ZA.

NOTE 1. The levels of the imposed load on the screed are taken from EN 1991-1-1.

NOTE 2. A test result is the mean of the readings for the number of test specimens tested.

4.3.13.4 *Long term thickness reduction* .

If the imposed load on the screed exceeds 5 kPa only products having a declared level of compressibility of CP2 may be used and their long-term thickness reduction shall be determined.

The total thickness reduction, $X_t = X_0 + X_{ct}$, shall be determined after one hundred and twenty two days of testing at the imposed load plus the self-weight of the screed, in accordance with EN 1606 and extrapolated thirty times, corresponding to ten years. The ten years value shall not exceed the declared level of compressibility c (see 4.3.13).

4.3.14 ***Apparent density***

Apparent density, ρ_a, shall be determined in accordance with EN 1602 when it is needed for indirect testing.

4.3.15 ***Release of dangerous substances***

NOTE. See annex ZA.

5 МЕТОДИ ВИПРОБУВАНЬ

5.1 Відбір зразків

Випробувальні зразки повинні бути відібрані з кожної партії виробів. Загальна площа зразків повинна становити не менше 1 $м^2$ і бути достатньою для проведення необхідних випробувань. Найменша сторона зразка повинна бути не менше 300 мм або дорівнювати розміру готового виробу. Менше значення є визначальним.

5.2 Підготовка зразків

Якщо у відповідному стандарті на метод випробувань не встановлені особливі умови, то випробовувані зразки витримують не менше 6 год за температури (23 ± 5) °С. У разі виникнення розбіжності, випробувальні зразки повинні зберігатися за температури (23 ± 2) °С і (50 ± 5) % відносної вологості протягом не менше чотирнадцяти діб до початку випробувань.

5.3 Проведення випробувань

5.3.1 *Загальні положення*

Розміри випробуваних зразків, мінімальна кількість вимірювань і додаткові вимоги для проведення випробувань наведені у таблиці 13.

5.3.2 *Термічний опір і теплопровідність*

Термічний опір і теплопровідність визначають відповідно до EN 12667 або EN 12939 для виробів великої товщини за наступних умов:

– середня температура (10,0 ± 0,3) °С;

– після попередньої підготовки зразків згідно з 5.2;

– після підготовки згідно з таблицею 13.

Примітка. Термічний опір і теплопровідність допускається вимірювати при іншій середній температурі, відмінній від 10 °С, за умови підтвердження залежності між температурою і теплотехнічними показниками.

Термічний опір і теплопровідність визначають на зразках безпосередньо вимірюваної товщини. Якщо це неможливо, то їх визначають безпосередньо на виробах за умови, що:

5 TEST METHODS

5.1 Sampling

Test specimens shall be taken from the same sample with a total area not less than 1 m2 and sufficient to cover the needed tests. The shorter side of the sample shall not be less than 300 mm or a full size of the product whichever is smaller.

5.2 Conditioning

Conditioning of the test specimens shall be carried out for at least 6 h at (23 ± 5) °C unless otherwise specified in the test standard. In case of dispute, the test specimens shall be stored at (23 ± 2) °C and (50 ± 5) % relative humidity for at least fourteen days prior to testing.

5.3 Testing

5.3.1 *General*

Table 13 gives the dimensions of test specimens and the minimum number of measurements required to get one test result and any specific conditions, which are necessary.

5.3.2 *Thermal resistance and thermal conductivity*

Thermal resistance and thermal conductivity shall be determined in accordance with EN 12667 or EN 12939 for thick products and under the following conditions:

– at a mean temperature of (10 ± 0,3) °C;

– after conditioning in accordance with 5.2;

– after preparation in accordance with the procedure in Table 13.

NOTE. Thermal resistance and the thermal conductivity may also be measured at mean temperatures other than 10 °C, providing that the accuracy of other relationship between temperature and thermal properties is sufficiently well documented.

Thermal resistance and thermal conductivity shall be determined directly at measured thickness. In the event that this is not possible, they shall be determined by measurements on other thicknesses of the product providing that:

– виріб має аналогічні хімічні і фізичні властивості і виготовлений на одному і тому ж виробничому обладнанні;

– допускається згідно з EN 12939 підтвердити, що теплопровідність для товщини, покладеної в основу розрахунку, змінюється не більше ніж на 2 %.

– the product is of similar chemical and physical characteristics and is produced on the same production unit; and

– it can be demonstrated in accordance with EN 12939 that the thermal conductivity does not vary more than 2 % over the range of the thickness where the calculation is applied.

Таблиця 13 – Методи та умови випробувань дослідних зразків

Table 13 – Test methods, test specimens and conditions

У міліметрах
Dimensions in millimetres

<table>
<tr><th colspan="2">Розділ
Clause</th><th rowspan="2">Метод випробувань
Test method</th><th rowspan="2">Розміри випробуваного зразка (довжина і ширина) a), b)
Test specimen Length and width a), b)</th><th rowspan="2">Мінімальна кількість вимірювань для отримання одного результату випробування c)
Minimum number of measurements to get one test result c)</th><th rowspan="2">Особливі умови
Specific conditions</th></tr>
<tr><th>Номер пункту
No</th><th>Назва
Title</th></tr>
<tr><td>4.2.1</td><td>Термічний опір і теплопровідність
Thermal resistance and thermal conductivity</td><td>EN 12667 або (or) EN 12939</td><td>Див. ДСТУ Б EN 12667 або ДСТУ Б EN 12939
See EN 12667 or EN 12939</td><td>1 c)</td><td>–</td></tr>
<tr><td>4.2.2</td><td>Довжина і ширина
Length and width</td><td>ДСТУ Б EN 822
EN 822</td><td rowspan="5">Повнорозмірний
Full-size</td><td>1</td><td>–</td></tr>
<tr><td>4.2.3</td><td>Товщина
Thickness</td><td>ДСТУ Б EN 823
EN 823</td><td>1</td><td>Наванта-ження (250 ± 5) кПа
Load of (250 ± 5) kPa</td></tr>
<tr><td>4.2.4</td><td>Прямокутність
Squareness</td><td>ДСТУ Б EN 824
EN 824</td><td>1</td><td>–</td></tr>
<tr><td>4.2.5</td><td>Площинність
Fitness</td><td>ДСТУ Б EN 825
EN 825</td><td>1</td><td>–</td></tr>
<tr><td>4.2.6.1</td><td>Стабільність розмірів при постійних нормальних лабораторних умовах
Dimensional stability under constant normal laboratory conditions</td><td>EN 1603</td><td>3</td><td>–</td></tr>
</table>

Продовження таблиці 13

Розділ Clause		Метод випробувань Test method	Розміри випробуваного зразка (довжина і ширина) [a), b)] Test specimen Length and width [a), b)]	Мінімальна кількість вимірювань для отримання одного результату випробування [c)] Minimum number of measurements to get one test result [c)]	Особливі умови Specific conditions
Номер пункту No	Назва Title				
4.2.6.2	Стабільність розмірів при певних умовах температури і вологості Dimensional stability under specified temperature and humidity conditions	EN 1604	200×200	3	–
4.2.7 і (and) 4.3.6	Міцність при згині Bending strength	EN 12089	300×150×50[d)] або (or) (5·d + 50) × × (150·d)[e)]	3	Метод B Method B
4.2.8	Реакція на вогонь Reaction to fire	Див. EN 13501-1 See EN 13501-1			
4.3.2	Стабільність розмірів при заявлених температурі і вологості Dimensional stability under specified temperature and humidity	EN 1604	200×200	3	–
4.3.3	Деформація при заданому стискальному навантаженні і температурі Deformation under specified compressive load and temperature conditions	EN 1605	50×50×50 [f)]	3	Покриття або кашування видаляють Layers or coverings have to be cut off
4.3.4	Міцність при стиску при 10% лінійній деформації Compressive stress at 10 % deformation	ДСТУ Б EN 826 EN 826	50×50×50 [f)]	3	Шліфування Grinding
4.3.5	Міцність при розтягу перпендикулярно до площини плити Tensile strength perpendicular to faces	EN 1607	50×50×50 [f)]	3	–

Продовження таблиці 13

Розділ Clause		Метод випробувань Test method	Розміри випробуваного зразка (довжина і ширина) [a), b)] Test specimen Length and width [a), b)]	Мінімальна кількість вимірювань для отримання одного результату випробування [c)] Minimum number of measurements to get one test result [c)]	Особливі умови Specific conditions
Номер пункту No	Назва Title				
4.3.8	Повзучість Compressive creep	EN 1606	50×50×50 [f)]	2	Шліфування Grinding
4.3.9.1	Водопоглинання при довготривалому зануренні Long term water absorption by immersion	EN 12087	200×200	3	Повне: метод 1A і 2A Total: Method 1A and 2A
4.3.9.2	Дифузійне водопоглинання Long term water absorption by diffusion	EN 12088	500×500	2	–
4.3.10	Морозостійкість Freeze-thaw resistance	EN 12091	200×200	6	Підготовка згідно з EN 12087 Preparation by EN 12087
4.3.11	Паропроникність Watter vapour transmission	EN 12086	Див. 6.1 EN 12086:1997 See 6.1 of EN 12086:1997	5	Кліматичні умови B Set B
4.3.12	Динамічна жорсткість Dynamic stiffness	EN 29052-1	200×200	3	–
4.3.13	Товщина d_L Thickness, d_L	EN 12431	200×200	3	–
	Товщина d_B Thickness, d_B				Вимірювання через 300 с після зняття навантаження Measured 300 s after the preload has been removed
	Зменшення товщини протягом часу Long term thickness reduction	EN 1606			–

Кінець таблиці 13

Розділ Clause		Метод випробувань Test method	Розміри випробуваного зразка (довжина і ширина) a), b) Test specimen Length and width a), b)	Мінімальна кількість вимірювань для отримання одного результату випробування c) Minimum number of measurements to get one test result c)	Особливі умови Specific conditions
Номер пункту No	Назва Title				
4.3.14	Густина Apparent density	ДСТУ Б EN 1602 EN 1602	Повнорозмірний Full-size	5	–
4.3.15	Виділення небезпечних речовин Release of dangerous substances	g)	–	–	–
4.3.16	Безперервність згоряння Continuous glowing combustion	g)	–	–	–

a) Повний розмір товщини продукції, за винятком 4.2.7, 4.3.3–4.3.6 та 4.3.8.
a) Full-size product thickness, except for 4.2.7, 4.3.3–4.3.6 and 4.3.8.
b) Розміри випробуваних зразків визначають відповідно до EN 12085.
b) Test specimen dimensions shall be determined in accordance with EN 12085.
c) Для розрахунку 90 % довірчого інтервалу з рівнем імовірності 90 % використовують окремі значення.
c) For calculation of the 90 % fractile and 90 % confidence level, the individual measurement shall be used.
d) Розмір випробуваних зразків плит товщиною 50 мм і більше.
d) Sample size used for boards of 50 mm and above.
e) Для плит товщиною d < 50 мм.
e) For boards of thickness d < 50 mm.
f) Або інші, при узгодженні з акредитованими органами.
f) Or otherwise agreed by parties concerned.
g) При розробленні цього стандарту, відсутній стандарт на європейський метод випробування.
g) When drafting this standard, no European harmonized test method was available.

6 УМОВНІ ПОЗНАКИ ВИРОБІВ

Умовна познака виробу, що визначена виробником, повинна містити наступну інформацію, за виключенням, коли на вказані в 4.3 показники не встановлено вимогу:

6 DESIGNATION CODE

A designation code for the product shall be given by the manufacturer. The following shall be included except when there is no requirement for a property described in 4.3:

– скорочена познака для спіненого полістиролу – The expanded polystyrene abbreviated term	EPS
– позначення цього стандарту – This document number	ДСТУ Б EN 13163
– клас граничних відхилів товщини – Thickness tolerance	Ti
– клас граничних відхилів довжини – Length tolerance	Li
– клас граничних відхилів ширини – Width tolerance	Wi

– клас граничних відхилів від прямокутності – Squareness tolerance	Si
– клас граничних відхилів від площинності – Flatness tolerance	Pi
– клас стабільності розмірів при заявлених температурі і вологості – Dimensional stability under specified temperature and humidity	DS(TH)i
– рівень міцності при згині – Bending strength	BSi
– рівень міцності при стиску при 10% лінійній деформації – Compressive stress at 10 % deformation	CS(10)i
– клас стабільності розмірів при нормальних кліматичних умовах – Dimensional stability under laboratory condition	DS(N)i
– рівень деформації при заявленому стискальному навантаженні і температурі – Deformation under specific compressive load and temperature	DLT(i)5
– рівень міцності при розтягу перпендикулярно до площини плити – Tensile strength perpendicular to faces	TRi
– рівень повзучості – Compressive creep	$CC(i_1/i_2/y)\sigma_c$
– рівень водопоглинання при довготривалому зануренні – Long term water absorption	WL(T)i
– рівень дифузійного водопоглинання – Water absorption by diffusion	WD(V)i
– рівень коефіцієнта опору паропроникненню або опір паропроникненню – Water vapour diffusion transmission	MUi чи (or) Zi
– рівень динамічної жорсткості – Dynamic stiffness	SDi
– рівень стисливості – Compressibility	CPi

де "*i*" – відповідний номер класу або рівня, "σ_c" – номінальне значення міцності при стиску і "*y*" – кількість років.

where "*i*" shall be used to indicate the relevant class or level, "σ_c" shall be used to indicate the compressive stress and "*y*" to indicate the number of years.

Приклад умовної познаки виробів зі спіненого полістиролу:

The designation code for an EPS product is illustrated by the following example:

EPS – ДСТУ EN 13163 – T1 – L1 – W1 – S1 – P1 – BS100 – CS(10)60 – DS(N)5 – DLT(1)5 – TR50 – WL(T)5 – WD(V)15

EPS – EN 13163 – T1 – L1 – W1 – S1 – P1 – BS100 – CS(10)60 – DS(N)5 – DLT(1)5 – TR50 – WL(T)5 – WD(V)15

Примітка. Характеристики, що визначаються в 4.2 не входять у познаку коду, якщо граничне значення (порогове значення) дається для продукту.

NOTE. The characteristics determined in 4.2 are not included in the designation code if a limit value (threshold value) is given for the product.

7 ОЦІНКА ВІДПОВІДНОСТІ

Виробник або його уповноважений представник несе відповідальність за відповідність своїх виробів вимогам цього стандарту. Оцінка відповідності здійснюється відповідно до EN 13172 і повинна базуватися на початковому випробуванні типу (ITT), контролі виробництва на підприємстві (FPC), включаючи оцінку продукту і випробування зразків, відібраних на підприємстві.

Відповідність продукції вимогам цього стандарту згідно з заявленими показниками (включаючи класи) повинна бути підтверджена:

– початковим випробуванням типу (ITT);

– виробничим контролем підприємства, включаючи оцінку продукції.

Рішення про об'єднання своїх виробів у групи виробник здійснює згідно з EN 13172.

Мінімальна періодичність випробувань для заводського виробничого контролю повинна відповідати додатку B цього стандарту. При застосуванні непрямих методів випробувань установлюють їх взаємозв'язок з прямими методами випробувань відповідно до EN 13172.

Виробник або його уповноважений представник на вимогу повинен надати сертифікат або декларацію відповідності.

Усі характеристики визначені в 4.2 і в 4.3 у разі необхідності підлягають початковому випробуванню.

Примітка. Для сертифіката ЄС і декларації про відповідність, за необхідності, див. ZA.2.2.

8 МАРКУВАННЯ ТА ЕТИКЕТУВАННЯ

Маркування виробів, яке відповідає вимогам цього стандарту, наноситься на етикетку або на упаковку. Маркування повинне містити наступну інформацію:

– найменування виробу або інший спосіб ідентифікації;

– найменування або товарний знак, юридична адреса виробника або його уповноваженого представника;

– зміна або дата виготовлення, і завод-виробник або код простежуваності;

– клас реакції на вогонь;

– номінальне значення термічного опору;

7 EVALUATION OF CONFORMITY

The manufacturer or his authorised representative shall be responsible for the conformity of his product with the requirements of this European Standard. The evaluation of conformity shall be carried out in accordance with EN 13172 and shall be based on initial type testing (ITT), factory production control (FPC) by the manufacturer, including product assessment and tests on samples taken at the factory.

The compliance of the product with the requirements of this standard and with the stated values (including classes) shall be demonstrated by:

– initial type testing (ITT),

– factory production control by the manufacturer, including product assessment.

If a manufacturer decides to group his products, it shall be done in accordance with EN 13172.

The minimum frequencies of tests in the factory production control shall be in accordance with Annex B of this European Standard. When indirect testing is used, the correlation to direct testing shall be established in accordance with EN 13172.

The manufacturer or his authorised representative shall make available, in response to a request, a certificate or declaration of conformity as appropriate.

All characteristics defined in 4.2 and those in 4.3 where required shall be subject to an initial type testing.

NOTE. For the EC certificate and declaration of conformity, as appropriate, see ZA.2.2.

8 MARKING AND LABELING

Products conforming with this standard shall be clearly marked, either on the product or on the label or on the packaging, with the following information:

– product name or other identifying characteristic;

– name or identifying mark and address of the manufacturer or his authorised representative;

– shift or time of production and manufacturing plant or traceability code;

– reaction to fire class;

– declared thermal resistance;

– номінальне значення теплопровідності;

– номінальна товщина;

– умовна познака відповідно до розділу 6;

– вид можливого каширування;

– номінальна довжина і ширина;

– кількість у штуках і загальна площа в упаковці.

Примітка. Для CE маркування та етикетування – див. додаток ZA.3

– declared thermal conductivity;

– nominal thickness;

– designation code as given in Clause 6;

– type of facing, if any;

– nominal length, nominal width;

– number of pieces and area in the package, as appropriate.

NOTE. For CE marking and labelling see Annex ZA.3.

ДОДАТОК А
(обов'язковий)

ВИЗНАЧЕННЯ ЗАЯВЛЕНИХ ПОКАЗНИКІВ ТЕРМІЧНОГО ОПОРУ І ТЕПЛОПРОВІДНОСТІ

А.1 Загальні вимоги

Виробник несе відповідальність за визначення заявлених значень термічного опору і теплопровідності. Він проводить підтвердження відповідності фактичних значень термічного опору і теплопровідності виробів заявленим значенням. Заявлені значення термічного опору і теплопровідності виробів гарантуються значеннями даних показників протягом економічно доцільного терміну служби в звичайних умовах, які підтверджені виміряними значеннями в контрольних умовах.

А.2 Вихідні дані

Для розрахунку заявлених значень повинно бути не менше 10 результатів визначення термічного опору або теплопровідності, отриманих прямими випробуваннями виробів виробником або третьою стороною. Прямі випробування термічного опору або теплопровідності проводять з періодичністю не менше дванадцяти місяців: При отриманні позитивних результатів не менше 10 випробувань, термін допускається продовжити максимально до трьох років, протягом яких не відбувається істотних змін у технологічному процесі виробництва.

Для нових виробів 10 випробувань з визначення термічного опору або теплопровідності повинні бути проведені за мінімальний період.

Заявлені значення термічного опору і теплопровідності розраховують відповідно до розділу А.3 і перевіряють кожних 3 місяці.

А.3 Заявлені показники

А.3.1 *Загальні вимоги*

Визначення заявлених значень R_D і λ_D за розрахованими значеннями $R_{90/90}$ і $\lambda_{90/90}$ виконують згідно з вимогами 4.2.1 з використанням правил округлення.

ANNEX A
(normative)

DETERMINATION OF THE DECLARED VALUES OF THERMAL RESISTANCE AND THERMAL CONDUCTIVITY

A.1 General

It is the responsibility of the manufacturer to determine the declared values of and thermal resistance and thermal conductivity. He will have to demonstrate conformity of the product to its declared values. The declared values of thermal resistance and thermal conductivity and of a product are the expected values of these properties during an economically reasonable working life under normal conditions, assessed through measured data at reference conditions.

A.2 Input data

The manufacturer shall have at least ten test results for thermal resistance or thermal conductivity, obtained from internal or external direct measurements in order to calculate the declared values. The direct thermal resistance or thermal conductivity measurements shall be carried out at regular intervals spread over a period of the last twelve month. If less than ten test results are available, that period may be extended until ten test results are obtained, but with a maximum period of three years, within which the product and production conditions have not changed significantly.

For new products the ten thermal resistance or thermal conductivity test results shall be carried out spread over a minimum period often days.

The declared values shall be calculated according to the method given in A.3 and shall be recalculated at intervals not exceeding three months of production.

A.3 Declared values

A.3.1 *General*

The derivation of the declared values, R_D and λ_D from the calculated values, $R_{90/90}$ and $\lambda_{90/90}$, shall use the rules given in 4.2.1 which include the rounding conditions.

A.3.2 *Приклад розрахунку термічного опору і теплопровідності*

Заявлені значення R_D і λ_D визначають на підставі значень $R_{90/90}$ і $\lambda_{90/90}$, розрахованих за формулами:

A.3.2 *Case where thermal resistance and thermal conductivity are declared*

The declared values, R_D and λ_D, shall be derived from the calculated values, $R_{90/90}$ and $\lambda_{90/90}$, which are determined using the equations A.1, A.2 and A.3.

$$\lambda_{90/90} = \lambda_{серед\,(mean)} + k \times s_{\lambda}\,; \tag{A.1}$$

$$S_{\lambda} = \sqrt{\frac{\sum_{i=1}^{n}\left(\lambda_i - \lambda_{серед\,(mean)}\right)^2}{n-1}}\,; \tag{A.2}$$

$$R_{90/90} = d_N / \lambda_{90/90}\,. \tag{A.3}$$

A.3.3 *Приклад розрахунку термічного опору*

Заявлене значення R_D визначають на підставі значень $R_{90/90}$, розрахованих за формулами:

A.3.3 *Case where thermal resistance is declared*

The declared value, R_D, shall be derived from the calculated value, $R_{90/90}$, which is determined using the equations A.4 and A.5.

$$R_{90/90} = R_{серед\,(mean)} + k \times s_R\,; \tag{A.4}$$

$$S_R = \sqrt{\frac{\sum_{i=1}^{n}\left(R_i - R_{серед\,(mean)}\right)^2}{n-1}}\,. \tag{A.5}$$

Таблиця А.1 – Значення *k* для одностороннього 90 % інтервалу допуску з імовірністю приймання 90 %

Table A.1 – Values for *k* for one sided 90 % tolerance interval with a confidence level of 90 %

Кількість результатів випробувань *n* Number of test results *n*	*k*
10	2,07
11	2,01
12	1,97
13	1,93
14	1,90
15	1,87
16	1,84
17	1,82
18	1,80
19	1,78
20	1,77
22	1,74
24	1,71
25	1,70
30	1,66
35	1,62
40	1,60

Кінець таблиці А.1

Кількість результатів випробувань n Number of test results n	k
45	1,58
50	1,56
100	1,47
300	1,39
500	1,36
2000	1,32
Для іншої кількості результатів випробувань застосовують ISO 12491 або лінійну інтерполяцію. For other numbers of test results use ISO 12491 or linear interpolation.	

ДОДАТОК В
(обов'язковий)

ANNEX B
(normative)

ВИРОБНИЧИЙ КОНТРОЛЬ

FACTORY PRODUCTION CONTROL

В.1 Періодичність випробувань

B.1 Testing frequencies

Таблиця В.1 – Мінімальна періодичність випробувань

Table B.1 – Minimum product testing frequencies

<table>
<tr><th colspan="2">Розділ
Clause</th><th colspan="3">Мінімальна періодичність випробувань [a]
Minimum testing frequency [a]</th></tr>
<tr><th rowspan="2">Номер пункту
No</th><th rowspan="2">Назва
Title</th><th rowspan="2">Прямі випробування
Direct testing</th><th colspan="2">Непрямі випробування
Indirect testing</th></tr>
<tr><th>Метод випробувань
Test method</th><th>Періодичність
Frequency</th></tr>
<tr><td rowspan="4">4.2.1</td><td rowspan="4">Термічний опір і теплопровідність [b)]
Thermal resistance and thermal conductivity [b)]</td><td>один раз на добу або
1 per 24 h or</td><td>–</td><td>–</td></tr>
<tr><td>один раз на 3 міс або
1 per 3 month or</td><td>питома вага або густина виробу (за наявності відповідної взаємозамінності)
and weigh per moulded item or density (using a manufacturer correlation)</td><td>один раз на 2 год
1 per 2 h</td></tr>
<tr><td>один раз на 3 міс або
1 per 3 month or</td><td>інші взаємозамінні методи визначення теплопровідності
and other test method for thermal conductivity</td><td>один раз на тиждень
1 per week</td></tr>
<tr><td>один раз на рік
1 per year</td><td>густина (при використанні графіка (див. рисунок В.2))
and density
(using the correlation given in Figure E.2)</td><td>один раз на 2 год
1 per 2 h</td></tr>
<tr><td>4.2.2</td><td>Довжина і ширина
Length and width</td><td>один раз на 2 год
1 per 2 h</td><td>–</td><td>–</td></tr>
<tr><td>4.2.3</td><td>Товщина
Thickness</td><td>один раз на 2 год
1 per 2 h</td><td>–</td><td>–</td></tr>
<tr><td>4.2.4</td><td>Прямокутність
Squareness</td><td>один раз на 4 год
1 per 4 h</td><td>–</td><td>–</td></tr>
<tr><td>4.2.5</td><td>Площинність
Flatness</td><td>один раз на 8 год
1 per 8 h</td><td>–</td><td>–</td></tr>
<tr><td>4.2.6</td><td>Стабільність розмірів
Dimensional stability</td><td>Первинні випробування [c)]
ITT [c)]</td><td>–</td><td>–</td></tr>
</table>

Продовження таблиці В.1

Розділ Clause		Мінімальна періодичність випробувань a) Minimum testing frequency a)		
Номер пункту No	Назва Title	Прямі випробування Direct testing	Непрямі випробування Indirect testing	
			Метод випробувань Test method	Періодичність Frequency
4.2.7 і (and) 4.3.6	Міцність при згині Bending Strength	один раз на добу або 1 per day or один раз на 3 міс 1 per 3 month	метод виробника and manufacturer's method	один раз на добу 1 per day
4.2.8	Реакція на вогонь Reaction to fire	Див. таблицю В.2 See Table B.2		
4.3.2	Стабільність розмірів при заявлених температурі і вологості Dimensional stability under specified temperature and humidity conditions	Первинні випробування c) ITT c)	–	–
4.3.3	Деформація при заявленому стискальному навантаженні і температурі Deformation under specified compressive load and temperature conditions	Первинні випробування c) ITT c)	–	–
4.3.4	Міцність при стиску при 10 % лінійній деформації Compressive stress at 10 % deformation	один раз на добу або 1 per day or один раз на 3 міс 1 per 3 month один раз на рік 1 per year	–	–
			питома вага або густина виробу (за наявності відповідної взаємозамінності) and weigh per moulded item or density (using a manufacturer correlation)	один раз на 2 год 1 per 2 h
			питома вага або густина виробу (при використанні графіка (див. рисунок В.1)) and weigh per moulded item or density (using the correlation given in Figure B.1)	один раз на 2 год 1 per 2 h
4.3.5	Міцність при розтягу перпендикулярно до площини плити Tensile strength perpendicular to faces	один раз на тиждень або 1 per week or один раз на 3 міс 1 per 3 month	–	–
			міцність при згині and bending strength	один раз на добу 1 per day

Продовження таблиці В.1

Розділ Clause		Мінімальна періодичність випробувань [a)] Minimum testing frequency [a)]		
Номер пункту No	Назва Title	Прямі випробування Direct testing	Непрямі випробування Indirect testing	
			Метод випробувань Test method	Періодичність Frequency
4.3.8	Повзучість Compressive creep	Первинні випробування [c)] ITT [c)]	–	–
4.3.9.1	Водопоглинання при довготривалому зануренні Long term water absorption by immersion	Первинні випробування [c)] ITT [c)]	–	–
4.3.9.2	Дифузійне водопоглинання Long term water absorption by diffusion	Первинні випробування [c)] ITT [c)]	–	–
4.3.10	Морозостійкість Freeze-thaw resistance	Первинні випробування [c)] ITT [c)]	–	–
4.3.11	Паропроникність Water vapour transmission	Первинні випробування [c)] ITT [c)]	–	Табличні значення Tabulated values
4.3.12	Динамічна жорсткість Dynamic stiffness	один раз на тиждень 1 per week	–	–
4.3.13	Товщина d_L Thickness, d_L	один раз на добу 1 per day	–	–
	Стисливість Compressibility	один раз на тиждень 1 per week	–	–
4.3.15	Виділення небезпечних речовин [d)] Release of dangerous substances [d)]	–	–	–

Кінець таблиці В.1

Розділ Clause		Мінімальна періодичність випробувань [a] Minimum testing frequency [a]		
Номер пункту No	Назва Title	Прямі випробування Direct testing	Непрямі випробування Indirect testing	
			Метод випробувань Test method	Періодичність Frequency

[a] Під мінімальною періодичністю розуміють мінімальну кількість випробувань, проведених для кожної партії продукції / на одній технологічній лінії в однакових умовах. При проведенні змін або модифікацій, які можуть впливати на показники виробів, крім зазначеної періодичності, проводять повторні випробування на встановлення значень основних показників виробів.

[a] The minimum testing frequencies expressed in test result shall be understood as the minimum for each production unit line under stable conditions. In addition to the testing frequencies given above, testing of relevant properties of the product shall be repeated when changes or modifications are made that are likely to affect the conformity of the product.

[b] Для заводського виробничого контролю вимірюване значення оцінюють як результат випробувань.

[b] For factory production control one measurement shall always be one test result.

[c] Первинні випробування – див. EN 13172.

[c] ITT, see EN 13172.

[d] Періодичність не вказана. При розробленні цього стандарту відсутній стандарт на європейський метод випробування.

[d] Frequencies are not given. When drafting this standard, no European harmonized test method was available.

Таблиця В.2 – Мінімальна періодичність випробувань за показниками реакції на вогонь

Table B.2 – Minimum product testing frequencies for the reaction to fire characteristics

Розділ Clause		Мінімальна періодичність випробувань [a] Minimum testing frequency [a]							
Номер пункту No	Назва Title / Реакція на вогонь Reaction to fire	Прямі випробування [b, c] Direct testing [b, c]		Непрямі випробування [d, e] Indirect testing [d, e]					
				Виріб Product		Компоненти [f, g] Components [f, g]			
						Основні Substantial (EPS)		Неосновні Non-substantial (Layers)	
4.2.8	Клас class	Метод випробувань Test method	Періодичність Frequency	Метод випробувань Test method	Періодичність Frequency	Метод випробувань Test method	Періодичність Frequency	Метод випробувань Test method	Періодичність Frequency
	A1	EN ISO 1182 і (and) EN ISO 1716 і (and) EN 13823	один раз на 2 роки 1 per 2 years і непрямі випробування and indirect testing	–	–	Втрати при прожарюванні Loss on ignition	один раз на 4 год 1 per 4 h	Втрати при прожарюванні або теплота згоряння Loss on ignition or calorific potential	один раз на 4 год 1 per 4 h
						Густина Apparent density	один раз на 1 год 1 per 1 h	Питома маса Weight unit per area	один раз на 1 год 1 per 1 h
	A2	ISO 1182 або (or) EN ISO 1716 і (and) EN 13823	один раз на 2 роки і непрямі випробування 1 per 2 years and indirect testing	–	–	Втрати при прожарюванні Loss on ignition	один раз на 4 год 1 per 4 h	Втрати при прожарюванні або теплота згоряння Loss on ignition or calorific potential	один раз на 4 год 1 per 4 h
						Густина Apparent density	один раз на 1 год 1 per 1 h	Питома маса Weight unit per area	один раз на 1 год 1 per 1 h

Продовження таблиці В.2

Розділ Clause		Мінімальна періодичність випробувань [a)] Minimum testing frequency [a)]							
Номер пункту No	Назва Title	Прямі випробування [b), c)] Direct testing [b), c)]		Непрямі випробування [d), e)] Indirect testing [d), e)]					
	Реакція на вогонь Reaction to fire			Виріб Product		Компоненти [f), g)] Components [f), g)]			
						Основні Substantial (EPS)		Неосновні Non-substantial (Layers)	
4.2.8	Клас class	Метод випробувань Test method	Періодичність Frequency	Метод випробувань Test method	Періодич-ність Frequency	Метод випробувань Test method	Періодичність Frequency	Метод випробувань Test method	Періодичність Frequency
	B, C, D	EN 13823 і and EN ISO 11925-2	один раз на місяць або один раз на 2 роки і непрямі випро-бування 1 per month or 1 per 2 years and indirect testing	–	–	–	–	–	–
				EN ISO 11925-2	один раз на добу [h)] 1 per day [h)]	Густина і товщина Apparent density and thickness	один раз на 2 год 1 per 2 h	Питома маса Weight unit per area	один раз на 1 год 1 per 1 h
			один раз на добу [h)] 1 per day [h)]	–	–	–	–	–	–
	E	EN ISO 11925-2	один раз на добу [h)] 1 per day [h)]	–	–	–	–	–	–
	F	–	–	–	–	–	–	–	–

Примітка. Допускається, що на вироби, відповідні даному стандарту, поширюються не всі єврокласи.
NOTE. Not all Euroclasses may apply for the products conforming to this standard.

[a)] Під мінімальною періодичністю, яка виражається в результатах випробувань, розуміють мінімальну кількість випробувань, проведених на одній виробничій лінії в однакових умовах. При проведенні змін або модифікацій, які можуть впливати на відповідність виробу, крім зазначеної періодичності, проводять повторні випробування для встановлення значень основних показників виробів.
[a)] The minimum testing frequencies, expressed in test results, shall be understood as the minimum for a product or product group for each production unit/line under stable conditions. In addition to the testing frequencies given above, testing of relevant properties of the product shall be repeated when changes or modifications are made that are likely to affect the conformity of the product.

Кінець таблиці В.2

<table>
<tr><td colspan="2">Розділ
Clause</td><td colspan="4">Мінімальна періодичність випробувань [a)]
Minimum testing frequency [a)]</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Номер пункту
No</td><td>Назва
Title</td><td rowspan="3">Прямі випробування [b), c)]
Direct testing [b), c)]</td><td colspan="3">Непрямі випробування [d), e)]
Indirect testing [d), e)]</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Реакція на вогонь
Reaction to fire</td><td rowspan="2">Виріб
Product</td><td colspan="2">Компоненти [f), g)]
Components [f), g)]</td></tr>
<tr><td>Основні
Substantial (EPS)</td><td>Неосновні
Non-substantial (Layers)</td></tr>
</table>

[b)] Прямі випробування можуть проводитися стороннім контролюючим органом або виробником.

[b)] Direct testing may be conducted either by third party or by the manufacturer.

[c)] В якості контрольного методу допускається також застосовувати натурні випробування в приміщенні (Room-corner-Test) (див. ISO 9705).

[c)] Direct testing may also be the reference scenario Room-corner test (see ISO 9705).

[d)] Непрямі випробування можливі тільки у випадку, якщо вироби відносять до системи 1 оцінки відповідності горючості, або у разі підтвердження нотифікованих органів кореляції з прямими випробуваннями.

[d)] Indirect testing is only possible in the case of products falling within the system 1 for attestation of conformity of reaction to fire, or by having a notified body verifying the correlation to the direct testing.

[e)] Непрямі випробування допускається проводити на виробі або на його компонентах.

[e)] Indirect testing may be either on the product or on its components.

[f)] Визначення компонентів відповідають Рішенню 2000/147/ЕС за єврокласами:

– основний компонент: матеріал, що становить основну частину при виготовленні виробу. Основним компонентом вважається матеріал з питомою масою не менше 1,0 кг/м^2 або товщиною не менше 1,0 мм;

– неосновний компонент: матеріал, не становить основну частину неоднорідного виробу. Неосновним компонентом вважається шар з питомою масою менше 1,0 кг/м^2 і товщиною менше 1,0 мм.

[f)] Definition as given in the Euroclasses Decision 2000/147/EC:

– Substantial component: a material that constitutes a significant part of a non-homogeneous product. A layer with a mass per unit area ≥ 1,0 kg/m^2 or a thickness > 1,0 mm is considered to be a substantial component.

– Non-substantial component: a material that does not constitute a significant part of a non-homogeneous product. A layer with a mass per unit area < 1,0 kg/m^2 and thickness < 1,0 mm is considered to be a non-substantial component.

[g)] У разі сертифікованого компонента періодичність випробувань при виготовленні становить один раз на кожну одиницю компонента, що поставляється.

[g)] In case of certified component, the frequency is once per delivery of the component.

[h)] У разі сертифікованого матеріалу періодичність випробувань становить один раз на тиждень.

[h)] In case of certified raw material the frequency is once per week.

В.2 Непрямі випробування

В.2.1 *Загальні положення*

При застосуванні непрямих випробувань повинен бути відомий взаємозв'язок між прямим і непрямим визначенням показника, і залежність розраховують для одностороннього 90 % довірчого інтервалу.

Примітка. У зв'язку з цим міцність при стиску при 10% лінійній деформації і теплопровідність допускається оцінювати побічно, використовуючи густину і математичну залежність між цими показниками. За залежності між міцністю при стиску при 10 % лінійній деформації і щільністю, а також між теплопровідністю і щільністю в Європі накопичено великий банк даних. Графіки на рисунках В.1 і В.2, на які може посилатися кожен виробник, розраховані на основі цього європейського банку даних. Якщо виробник бажає застосовувати власні дані, він повинен розрахувати і зареєструвати 90% взаємозв'язок на прогнозований інтервал ($1 - \alpha$).

В.2.2 *Міцність при стиску при 10 % лінійній деформації*

B.2 Indirect testing

B.2.1 *General*

If indirect testing is used the correlation between the directly tested and the indirect property shall be known and the approach shall be calculated on a one sided 90 % prediction interval.

NOTE. In this context compressive stress by 10 % deformation and thermal conductivity may be evaluated indirectly using the apparent density and its established mathematical correlation to these properties. For the relationship between compressive stress at 10% deformation and apparent density and thermal conductivity and apparent density there is a large amount of data collected in Europe. The curves in figures B.1 and B.2 have been calculated on this European data to which every manufacturer may refer. If a manufacturer wants to use his own data, he has to calculate and to record the approach for a prediction interval, $1 - \alpha$, of 90 %.

B.2.2 *Compressive stress at 10 % deformation*

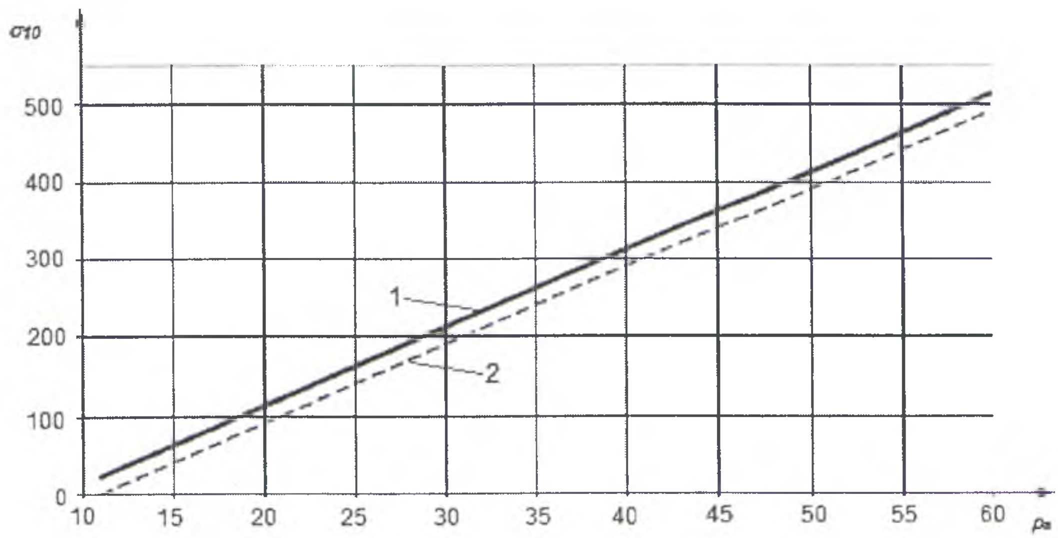

Познаки:

1 – міцність при стиску σ_{10}, кПа;

2 – густина ρ_a, кг/м^3

Key:

1 Compressive stress σ_{10} [kPa]

2 Apparent density ρ_a [kg/m^3]

______ Середнє значення міцності при стиску
Compressive stress

\- - - - Прогнозоване значення міцності при стиску
Predicted compressive stress

Рисунок В.1 – Залежність міцності при стиску при 10 % лінійній деформації від густини для непрямих випробувань; $1 - \alpha = 0{,}90$; $n = 495$

Figure B.1 – Relationship between compressive stress at 10 % deformation and apparent density for indirect testing; $1 - \alpha = 0{,}90$; $n = 495$

Регресія для $\rho_a \geq 11$ кг/м^3:

Regression for $\rho_a \geq 11$ kg/m^3:

$$\sigma_{10,\text{серед}} = 10{,}0 \text{ кПа} \cdot \text{м}^3/\text{кг} \cdot \rho_a - 81{,}0 \text{ кПа (кПа)} ;$$

$$\sigma_{10,mean} = 10{,}0 \text{ kPa} \cdot \text{m}^3/\text{kg} \cdot \rho_a - 81{,}0 \text{ kPa [kPa]} ; \quad (B.1)$$

$$\sigma_{10,\text{прогн}} \approx 10{,}0 \text{ кПа} \cdot \text{м}^3/\text{кг} \cdot \rho_a - 109{,}1 \text{ кПа (кПа)} .$$

$$\sigma_{10,pred} \approx 10{,}0 \text{ kPa} \cdot \text{m}^3/\text{ kg} \cdot \rho_a - 109{,}1 \text{ kPa [kPa]} . \quad (B.2)$$

B.2.3 *Теплопровідність*

B.2.3 *Thermal conductivity*

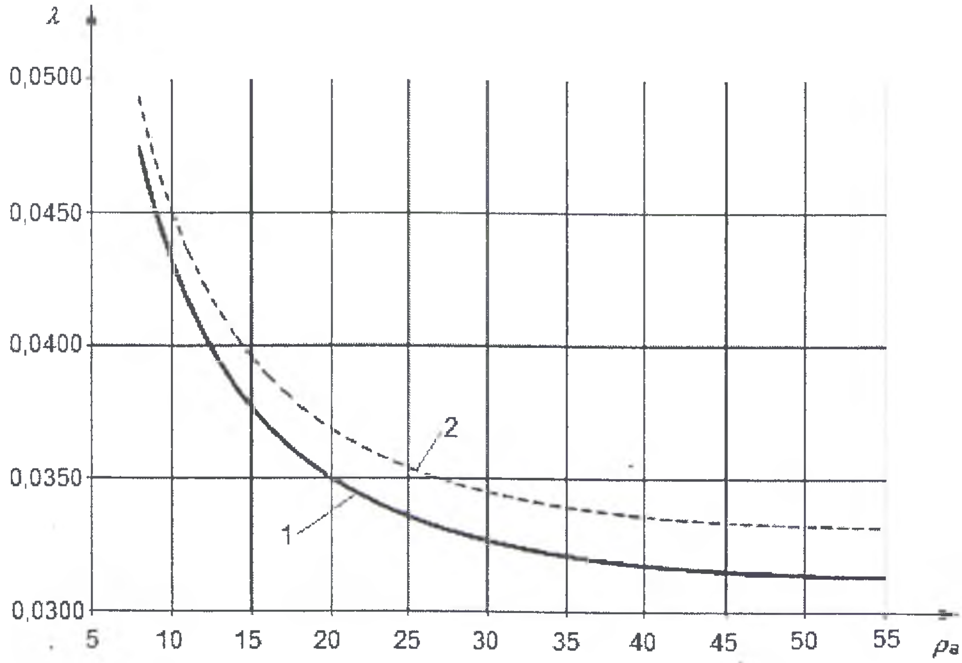

Познаки:

1 – теплопровідність λ, Вт/(м · К);

2 – густина ρ_a, кг/м^3

______ Середнє значення теплопровідності
Mean thermal conductivity

- - - - Прогнозоване значення теплопровідності
Predicted thermal conductivity

Key:

1 Thermal conductivity λ [W/m·K]

2 Apparent density ρ_a [kg/m^3]

Рисунок B.2 – Залежність теплопровідності (для контрольної товщини 50 мм і середньої температури 10 °C) від густини для непрямих випробувань; $1 - \alpha = 0{,}90$; $n = 3873$

Figure B.2 – Relationship between thermal conductivity (at 50 mm reference thickness and 10 °C mean temperature) apparent density for indirect testing; $1 - \alpha = 0{,}90$; $n = 3873$

Регресія для 8 кг/м$^3 \leq \rho_a \leq 55$ кг/м^3:

Regression for 8 kg/m$^3 \leq \rho_a \leq 55$ kg/m^3:

$$\lambda_{\text{серед}} = 0{,}025314 \text{ Вт/(м·К)} + 5{,}1743 \cdot 10^{-5} \text{ Вт·м}^2\text{/(кг·К)} \times \rho_a + 0{,}173606 \text{ Вт·кг/(м}^4\text{·К)}/\rho_a \text{, Вт/(м·К)} ;$$

$$\lambda_{mean} = 0{,}025314 \text{ W/(m·K)} + 5{,}1743 \cdot 10^{-5} \text{ W·m}^2\text{/(kg·K)} \times \rho_a + 0{,}173606 \text{ W·kg/(m}^4\text{·K)}/\rho_a \text{, [W/(m·K)]} ; \quad (B.3)$$

$$\lambda_{\text{прогн}} \approx 0{,}027174 \text{ Вт/(м·К)} + 5{,}1743 \cdot 10^{-5} \text{ Вт·м}^2\text{/(кг·К)} \times \rho_a + 0{,}173606 \text{ Вт·кг/(м}^4\text{·К)}/\rho_a \text{, Вт/(м·К)} .$$

$$\lambda_{pred} \approx 0{,}027174 \text{ W/(m·K)} + 5{,}1743 \cdot 10^{-5} \text{ W·m}^2\text{/(kg·K)} \times \rho_a + 0{,}173606 \text{ W·kg/(m}^4\text{·K)}/\rho_a \text{ [W/(m·K)]} . \quad (B.4)$$

В.2.4 *Вплив товщини*

Вплив товщини не враховують для плит із заявленою теплопровідністю не більше 0,038 Вт/(м·К) при товщині 50 мм.

Для обліку впливу товщини проводять перерахунок виміряної теплопровідності λ_i' або термічного опору R_i' в значення λ_i або R_i за формулами:

B.2.4 *Thickness effect*

For boards of a thickness of 50 mm with a declared thermal conductivity equal or less than 0,038 W/(m·K) the thickness effect is negligible.

To asses the relevance of the thickness effect, a conversion of the measured thermal conductivity, λ_i', or the thermal resistance, R_i', into the values λ_i or R_i has to be earned out according to the following equations:

$$\lambda_i = \lambda_i' / L ; \tag{B.5}$$

$$R_i = R_i' \times L . \tag{B.6}$$

Таблиця В.3 – Коефіцієнт впливу товщини *L* для визначення номінального значення теплопровідності λ_D

Table B.3 – Thickness effect parameter, *L*, for the determination of the declared thermal conductivity, λ_D

Номінальне значення теплопровідності λ_D при контрольній товщині 50 мм, Вт/(м·К) Declared thermal conductivity, λ_D, at reference thickness of 50 mm W/(m·K)	Товщина зразка *d*, мм Thickness of the test specimen *d* mm	Коефіцієнт впливу товщини *L*, 1 Thickness effect parameter *L* 1
0,046	20	0,90
0,046	30	0,92
0,046	40	0,93
0,046	50	0,95
0,046	100	0,98
0,046	200	1,00
0,043	20	0,91
0,043	30	0,93
0,043	40	0,94
0,043	50	0,97
0,043	100	1,00
0,040	20	0,92
0,040	30	0,95
0,040	40	0,96
0,040	50	0,97
0,040	100	1,00
0,038	20	0,93
0,038	30	0,96
0,038	40	0,97
0,038	50	0,99
0,038	100	1,00

Кінець таблиці В.3

Номінальне значення теплопровідності λ_D при контрольній товщині 50 мм, Вт/(м·К) Declared thermal conductivity, λ_D, at reference thickness of 50 mm W/(m·K)	Товщина зразка *d*, мм Thickness of the test specimen *d* mm	Коефіцієнт впливу товщини *L*, 1 Thickness effect parameter *L* 1
0,035	20	0,94
	30	0,97
	40	0,98
	50	1,00
	100	1,00
0,032	20	0,96
	30	0,97
	40	0,98
	50	1,00
	100	1,00
Проміжні значення теплопровідності і/або товщини визначають лінійною інтерполяцією. Parameters shall be obtained from linear interpolation(s) for intermediate values of thermal conductivity and/or thickness		
Примітка. Значення в таблиці В.3 отримані на основі вимірювань, що проводилися дослідним інститутом теплозахисту, тобто (FIW), м. Мюнхен, і Національною лабораторією в Есе (LNE), м. Париж. **NOTE**. The values in Table B.3 are taken from measured values from Forschungsinstitut für Wämneschutz e. V. (FIW), Munich and Laboratoire Nationale D'Essais (LNE), Paris.		

В.2.5 *Динамічна жорсткість*

Динамічна жорсткість залежить від товщини виробу.

B.2.5 *Dynamic stiffness*

Dynamic stiffness is dependent upon the thickness of a product.

$E_{дин} \approx s' \times d_B$ (у цій формулі d_B указана в метрах).

$E_{dyn} \approx s' \times d_B$ (d_B for the purpose of this equation is given in metres). (B.7)

У разі, якщо виріб, що поставляється, має різні рівні динамічної жорсткості і різну товщину, достатньо визначення динамічної жорсткості для товщини, при якій з урахуванням динамічної жорсткості отримують найнижчий показник динамічного модуля еластичності $E_{дин}$. Якщо вимогу самого жорсткого поєднання товщини і динамічної жорсткості виконано, це означає, що для цього виробу вимогу також виконано з усіма іншими поєднаннями.

If a certain product is provided with different levels of dynamic stiffness at different thicknesses, it is sufficient to control the dynamic stiffness at that thickness which gives in conjunction with the dynamic stiffness the lowest value of the dynamic elasticity modulus, E_{dyn}. If the requirement of the most stringent combination of thickness and dynamic stiffness is fulfilled, all other combinations of the same product are covered too.

Примітка. Якщо виріб виготовляють при постійних умовах, наприклад, з наступними показниками,

NOTE. If a product is manufactured under stable conditions with e. g. the following parameters,

d_B	s'	$E_{дин}$ E_{dyn}
20 мм 20 mm	20 МН/м^3 20 MN/m^3	400 кН/м^2 400 kN/m^2
30 мм 30 mm	15 МН/м^3 15 MN/m^3	450 кН/м^2 450 kN/m^2
35 мм 35 mm	10 МН/м^3 10 MN/m^3	350 кН/м^2 350 kN/m^2

достатньо перевірити, що при товщині d_B = 35 мм динамічна жорсткість не більше 10 МН/м^3.

it is sufficient to test whether the dynamic stiffness at the thickness d_B = 35 mm is equal or lower than 10 MN/m^3.

ДОДАТОК С
(обов'язковий)

КЛАСИФІКАЦІЯ ВИРОБІВ

Вироби зі спіненого полістиролу (EPS) класифікують за типами (таблиці С.1 і С.2). Вироби типу EPS T мають спеціальні властивості ізоляції від ударних шумів. Виріб кожного типу, крім EPS S, що не застосовується під навантаженням при стиску, повинен одночасно задовольняти дві різні умови, щоб відповідати необхідній якості.

ANNEX C
(normative)

PRODUCT CLASSIFICATION

EPS-Products are divided into types as shown in Table C.1 and C.2. Type EPS T has specific impact sound insulation properties. Each type, except EPS S, which is not used in load bearing applications, shall satisfy two different conditions at the same time in order to ensure adequate product performance.

Таблиця С.1 – Класифікація виробів зі спіненого полістиролу (EPS)

Table C.1 – Classification of EPS products

Тип виробу Type	Міцність при стиску при 10% лінійній деформації, кПа Compressive stress at 10% deformation kPa	Міцність при згині, кПа Bending strength kPa
EPS S	–	50
EPS 30	30	50
EPS 50	50	75
EPS 60	60	100
EPS 70	70	115
EPS 80	80	125
EPS 90	90	135
EPS 100	100	150
EPS 120	120	170
EPS 150	150	200
EPS 200	200	250
EPS 250	250	350
EPS 300	300	450
EPS 350	350	525
EPS 400	400	600
EPS 500	500	750

Примітка. Показники в розділах D.2, D.3 і D.4 дійсні, якщо виконані класифікаційні вимоги згідно з таблицею С.1.

NOTE. Only if the classification requirements given in Table C.1 are fulfilled, the properties given in D.2, D.3 and D.4 apply.

Таблиця С.2 – Класифікація виробів зі спіненого полістиролу (EPS) за акустичними властивостями

Table C.2 – Classification of load bearing EPS products with acoustical properties

Тип виробу Type	Стисливість Compressibility	Динамічна жорсткість Dynamic stiffness
EPS T	Рівень за таблицею 12 Level taken from Table 12	Рівень за таблицею 10 Level taken from Table 10

ДОДАТОК D
(довідковий)

ДОДАТКОВІ ПОКАЗНИКИ ВИРОБІВ

D.1 Загальні положення

Виробник, окрім показників згідно з розділом 4, на вимогу проектувальників і споживачів надає також інформацію за додатковими показниками виробів, що має відношення до їх сфери застосування.

Розрахункове значення теплопровідності λ_U для різних умов температури і вологості отримують за визначеними значеннями теплопровідності λ_D відповідно до EN ISO 10456.

Наступна інформація та вимоги до продукції може виявитися корисною у наданні стандартизованих процедур оцінки.

D.2 Властивості при довготривалому стискальному навантаженні

Для виробів зі спіненого полістиролу, зазначених у таблиці С.1, через 50 років допускається очікування деформації не більше 2 %, якщо вони піддаються постійному стискальному навантаженню 0,30 σ_{10}.

Примітка. Див. літературу: "Фізичне старіння аморфних полімерів та інших матеріалів", видавництво Elsevier Scientific Publishing Company, 1978.

D.3 Міцність при зсуві

Залежність між міцністю при згині і міцністю при зсуві τ наведена у таблиці D.1. Вимірювання міцності при зсуві проводять відповідно до EN 12090.

ANNEX D
(informative)

ADDITIONAL PROPERTIES

D.1 General

In addition to the product characteristics given in Clause 4 of this standard, designers and users of materials may also require additional information of relevance to their proposed application.

The design thermal conductivity, λ_U, should be calculated from the declared thermal conductivity, λ_D, using EN ISO 10456.

The following information and product requirements may be useful in providing standardised assessment procedures.

D.2 Long-term compressive behaviour

EPS products meeting the requirements of Table C.1 are expected to have a compressive creep deformation of 2 % or less after 50 years, when subjected to a permanent compressive stress of 0,30 σ_{10}.

NOTE. See literature Struik. L. C. E., Physical aging in amorphous polymers and other materials. Elsevier Scientific Publishing Company, 1978.

D.3 Shear behaviour

A correlation between bending strength and the shear strength, τ, is given in Table D.1. To measure the shear strength it should be determined in accordance with EN 12090.

Таблиця D.1 – Залежність між міцністю при згині і міцністю при зсуві

Table D.1 – Correlation between bending strength and shear strength

Міцність при згині σ_B, кПа Bending strength σ_B requirement, kPa	Міцність при зсуві τ, кПа Shear strength τ correlation, kPa
50	25
75	35
100	50
115	55
125	60
135	65
150	75
170	85

Кінець таблиці D.1

Міцність при згині σ_B, кПа Bending strength σ_B requirement, kPa	Міцність при зсуві τ, кПа Shear strength τ correlation, kPa
200	100
250	125
350	170
450	225
525	260
600	300
750	375

D.4 Коефіцієнт опору дифузії водяної пари

Замість визначення порівняльного коефіцієнта опору паропроникненню μ відповідно до EN 12086 допускається застосовувати значення з таблиці D.2.

D.4 Water vapour diffusion resistance factor

Instead of testing the water vapour diffusion resistance factor, μ, in accordance with EN 12086, tabulated values according to Table D.2 may be used.

Таблиця D.2 – Табличні значення порівняльного коефіцієнта опору паропроникненню і паропроникності

Table D.2 – Tabulated values of water vapour diffusion resistance index and water vapour permeability

Тип виробу Type	Коефіцієнт опору паропроникненню μ, 1 Water vapour diffusion resistance factor μ 1	Паропроникність δ, мг/(Па·год·м) Water vapour permeability δ mg/(Pa·h·m)
EPS 30	Від 20 до (to) 40	Від 0,018 до (to) 0,036
EPS 50	Те саме The same	Те саме The same
EPS 60	»	»
EPS 70	»	»
EPS 80	»	»
EPS 90	Від 30 до (to) 70	Від 0,010 до (to) 0,024
EPS 100	Те саме The same	Те саме The same
EPS 120	»	»
EPS 150	»	»
EPS 200	Від 40 до (to) 100	Від 0,007 до (to) 0,018
EPS 250	Те саме The same	Те саме The same
EPS 300	»	»
EPS 350	»	»
EPS 400	»	»
EPS 500	»	»
EPS T	Від 20 до (to) 40	Від 0,018 до (to) 0,036

D.5 Властивості під дією циклічного навантаження

Властивості при дії циклічного навантаження визначають відповідно до EN 13793. Деформацію вказують у відсотках, циклічні навантаження і навантаження – у кілопаскалях.

D.5 Behaviour under cyclic loading

Dynamic load resistance should be determined in accordance with EN 13793. The deformation, in percent, the number of the load cycles and the stress, in kilopascals, should be declared.

D.6 Методи випробувань

D.6 Test methods

Таблиця D.3 – Методи випробувань

Table D.3 – Test methods

Розділ Clause	Властивість Property	Метод випробувань Test method	Випробувальний зразок Test specimens	
			Розміри Dimensions	Мінімальна кількість вимірювань для отримання одного результату Minimum number of measurements to get one test result
D.3	Границя міцності при зсуві Shear strength	EN 12090	100×200×d [a]	3
D.5	Динамічний опір навантаження Dynamic load resistance	EN 13793	150×150	1

[a] При d > 100 мм вирізають зразок розмірами 100×100×100 мм.
[a] If d is greater than 100 mm the sample has to be cut to dimensions of 100×100×100 mm

D.7 Додаткова інформація

Спінений полістирол та його сполуки не застосовують у будівлях, що мають матеріали, які вступають з ним у реакцію, викликаючи його розчинення або набухання. Такими матеріалами можуть бути, наприклад, клеї, засоби для захисту деревини тощо.

Спінений полістирол інертний, нетоксичний і не містить хлорпохідних вуглеводнів (CFC), гідрованих хлорпохідних вуглеводнів (HCFC) або формальдегідів.

При застосуванні EPS виробів не потрібні спеціальні запобіжні заходи, тому що ці вироби не подразнюючі і не токсичні.

EPS продукти легко ріжуться на місці за допомогою звичайних ріжучих інструментів.

D.7 Additional information

EPS and any laminates containing it should not come into contact with any materials in the building which reacts with the EPS causing it to dissolve or swell as can be the case with e. g. some solvent based adhesives, wood preservatives and other substances.

EPS is non-toxic and inert and contains no chlorofluorocarbons (CFC), hydro chlorofluorocarbons (HCFC) or formaldehyde.

When installing EPS products, no special precautions need to be taken by the operatives as they are non irritant and non toxic.

EPS products can easily he trimmed on site using normal cutting tools.

ДОДАТОК ZA
(довідковий)

РОЗДІЛИ СТАНДАРТУ, ЩО ВІДПОВІДАЮТЬ СУТТЄВИМ ВИМОГАМ, А ТАКОЖ ІНШИМ ПОЛОЖЕННЯМ ДИРЕКТИВ ЄС

ZA.1 Сфера застосування та відповідні характеристики

Європейський стандарт розроблений відповідно до мандата M/103[1] "Теплова ізоляція продуктів", виданого Європейському комітету з стандартизації (CEN) Європейською комісією та Європейською асоціацією зони вільної торгівлі.

Розділи європейського стандарту, зазначені в таблиці нижче, відповідають вимогам мандата M/103, виданого на підставі Директиви 89/106/ЕЕС, що стосується будівельних виробів.

Дотримання цих положень дає презумпцію придатності пінополістиролу, визначеної цим додатком для його запланованого використання, зазначеного в цьому документі; посилання повинні бути зроблені згідно з інформацією, супроводжуючої маркування СЕ.

ЗАСТЕРЕЖЕННЯ – На вироби зі спіненого полістиролу, відповідно до сфери застосування зазначеної в стандарті, можуть також поширюватися інші вимоги та інші Директиви ЄС, які не впливають на придатність для передбаченого використання.

Примітка 1. На вироби згідно з сферою застосування стандарту додатково до спеціальних розділів стандарту щодо небезпечних речовин можуть також поширюватися інші вимоги (наприклад, чинне Європейське законодавство і національні закони, правові та адміністративні приписи). Для відповідності виробів положенням Директиви ЄС, що стосується будівельних виробів, дотримання цих вимог коли і де є обов'язковим.

Примітка 2. Інформаційна база даних європейських та національних положень щодо небезпечних речовин наводиться на будівельному сайті EUROPA (доступ через http:/ec.europa.eu./enterprise/construction/internal/ danqsub/danqmain en.htm).

Цей додаток створює умови для СЕ маркування будівельної продукції, призначеної для використання, зазначеної у таблиці ZA.1 і показує як відповідні положення можуть застосовуватися.

[1] У редакції мандатів M126, M130 і M367.

ANNEX ZA
(informative)

CLAUSES OF THIS EUROPEAN STANDARD ADDRESSING THE PROVISIONS OF THE EU CONSTRUCTION PRODUCTS DIRECTIVE

ZA.1 Scope and relevant characteristics

This European Standard has been prepared under Mandate M/103[1] "Thermal insulation products" given to CEN by the European Commission and the European Free Trade Association.

The clauses of this document, shown in the Table below, meet the requirements of the Mandate M/103 given under the EU Construction Products Directive (89/106/EEC).

Compliance with these clauses confers a presumption of fitness of the Expanded polystyrene covered by this Annex for the intended uses indicated herein; reference shall be made to the information accompanying the CE marking.

WARNING – Other requirements and other EU Directives, not affecting the fitness for intended uses, can be applicable to the factory made expanded polystyrene products falling within the scope of this European Standard.

NOTE 1. In addition to any specific clauses relating to dangerous substances contained in this standard, there may be other requirements applicable to the products falling within its scope (e.g. transposed European legislation and national laws, regulations and administrative provisions). In order to meet the provisions of the EU Construction Products Directive, these requirements need also to be complied with, when and where they apply.

NOTE 2. An informative database of European and national provisions on dangerous substances is available at the Construction web site on EUROPA (accessed through http:/ec.europa.eu./enterprise/construction/internal/danqsub/danqmain en.htm).

This annex establishes the conditions for the CE marking of the construction products intended for the uses indicated in Table ZA.1 and shows the relevant clauses applicable.

[1] As amended by mandates M126, M130 and M367.

Цей додаток обмежується розділом 1 цього стандарту і визначається згідно з таблицею ZA.1.

This annex has the same scope as Clause 1 of this standard and is defined by Table ZA.1.

Таблиця ZA.1 – Відповідні положення для спіненого полістиролу і передбачене його використання

Table ZA.1 – Relevant clauses for Expanded polystyrene and intended use

Будівельні вироби: Вироби зі спіненого полістиролу згідно з сферою застосування стандарту Construction Products: Factory made products of expanded polystyrene as covered by the scope of this standard Передбачена сфера застосування: Теплова ізоляція для будівництва Intended use: Thermal insulation for buildings				
Вимога / показник згідно з мандатом Requirement / Characteristic from the mandate	Вимога розділу в цьому документі Requirement clauses in this document		Рівні та/або класи Levels and/or classes	Примітки [a)] Notes [a)]
Реакція на вогонь Reaction to fire Характеристики єврокласів Euroclass characteristics	4.2.8	Реакція на вогонь Reaction to fire	Єврокласи Euroclasses	–
Водопроникність Water permeability	4.3.9	Водопоглинання Water absorption	–	Рівні Levels
Виділення небезпечних речовин усередину будівлі Release of dangerous substances to the indoor environment	4.3.15	Виділення небезпечних речовин Release of dangerous substances	–	–
Ізоляція від повітряного шуму Direct airborne sound insulation index	4.3.12	Динамічна жорсткість Dynamic stiffness	–	Рівні Levels
Коефіцієнт звукопоглинання Acoustic absorption index	b)		–	–
Індекс ударного шуму (для підлоги) Impact noise transmission index (for floors)	4.3.12	Динамічна жорсткість Dynamic stiffness	–	Рівні Levels
	4.3.13.1	Товщина d_L Thickness, d_L	–	Класи Classes
	4.3.13.3	Стисливість Compressibility	–	Рівні Levels
Безперервність згоряння Continuous Glowing combustion	4.3.16	Безперервність згоряння Continuous Glowing combustion	–	–
Термічний опір Thermal resistance	4.2.1	Термічний опір і теплопровідність Thermal resistance and thermal conductivity	–	Рівні λ Levels of λ
	4.2.3	Товщина Thickness	–	Класи Classes
Паропроникність Water vapour permeability	4.3.11	Паропроникність Water vapour transmission	–	Табличні значення Tabulated values

Продовження таблиці ZA.1

<table>
<tr><td colspan="5">Будівельні вироби: Вироби зі спіненого полістиролу згідно з сферою застосування стандарту
Construction Products: Factory made products of expanded polystyrene as covered by the scope of this standard
Передбачена сфера застосування: Теплова ізоляція для будівництва
Intended use: Thermal insulation for buildings</td></tr>
<tr><td>Вимога / показник згідно з мандатом
Requirement / Characteristic from the mandate</td><td colspan="2">Вимога розділу в цьому документі
Requirement clauses in this document</td><td>Рівні та/або класи
Levels and/or classes</td><td>Примітки [a)]
Notes [a)]</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Міцність при стиску
Compressive strength</td><td>4.3.4</td><td>Міцність при стиску при 10 % лінійній деформації
Compressive stress at 10 % deformation</td><td></td><td>Рівні
Levels</td></tr>
<tr><td>4.3.3</td><td>Деформація при заявленому стискальному навантаженні і температурі
Deformation under specified compressive load and temperature conditions</td><td></td><td>Рівні
Levels</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Міцність при розтягу / при згині
Tensile/Flexural strength</td><td>4.2.7</td><td>Міцність при згині [c)]
Bending strength [c)]</td><td></td><td>Граничне значення
Limit values</td></tr>
<tr><td>4.3.6</td><td>Міцність при згині
Bending strength</td><td></td><td>Рівні
Levels</td></tr>
<tr><td>4.3.5</td><td>Міцність при розтягу перпендикулярно до площини плити
Tensile strength perpendicular to faces</td><td></td><td>Рівні
Levels</td></tr>
<tr><td>Довговічність за показником реакції на вогонь при нагріванні, атмосферних впливах, старінні / зношенні
Durability of reaction to fire against heat, weathering, ageing/degradation</td><td colspan="2">d)</td><td></td><td></td></tr>
<tr><td rowspan="3">Довговічність за показником термічного опору при нагріванні, атмосферних впливах, старінні / зношенні
Durability of thermal resistance against heat, weathering, ageing/degradation</td><td>4.2.1</td><td>Термічний опір і теплопровідність
Thermal resistance – thermal conductivity</td><td></td><td>e)</td></tr>
<tr><td>4.2.6</td><td>Стабільність розмірів
Dimensional stability</td><td></td><td>Класи [f)]
Classes [f)]</td></tr>
<tr><td>4.2.9</td><td>Характеристики довговічності
Durability characteristics</td><td></td><td>Класи [f)]
Classes [f)]</td></tr>
</table>

Продовження таблиці ZA.1

<table>
<tr><td colspan="5">Будівельні вироби: Вироби зі спіненого полістиролу згідно з сферою застосування стандарту
Construction Products: Factory made products of expanded polystyrene as covered by the scope of this standard
Передбачена сфера застосування: Теплова ізоляція для будівництва
Intended use: Thermal insulation for buildings</td></tr>
<tr><th>Вимога / показник згідно з мандатом
Requirement / Characteristic from the mandate</th><th colspan="2">Вимога розділу в цьому документі
Requirement clauses in this document</th><th>Рівні та/або класи
Levels and/or classes</th><th>Примітки [a)]
Notes [a)]</th></tr>
<tr><td rowspan="3">Довговічність за показником термічного опору при нагріванні, атмосферних впливах, старінні / зношенні
Durability of thermal resistance against heat, weathering, ageing/degradation</td><td>4.3.2</td><td>Стабільність розмірів при заявлених температурі і вологості
Dimensional stability under specified temperature and humidity conductions</td><td></td><td>Рівні [f)]
Levels [f)]</td></tr>
<tr><td>4.3.3</td><td>Деформація при заявленому стискальному навантаженні і температурі
Deformation under specified compressive load and temperature conditions</td><td></td><td>Рівні [f)]
Levels [f)]</td></tr>
<tr><td>4.3.10</td><td>Морозостійкість
Freeze-thaw resistance</td><td></td><td>Граничне значення
Limit values</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Довговічність за показником міцності при стиску при старінні / зношенні
Durability of compressive strength against ageing and degradation</td><td>4.3.8</td><td>Повзучість
Compressive creep</td><td></td><td>Рівні
Levels</td></tr>
<tr><td>4.3.10</td><td>Морозостійкість
Freeze-thaw resistance</td><td></td><td>Граничне значення
Limit values</td></tr>
<tr><td>4.3.13.4</td><td>Зменшення товщини з плином часу
Long term thickness reduction</td><td></td><td>Рівні
Levels</td></tr>
<tr><td colspan="5">[a)] Вимога для деяких показників не може застосовуватись у тих державах-членах (MSs), де немає нормативних вимог, що стосуються характерного передбаченого використання продукту. У цьому випадку виробники, розміщуючи продукцію на ринку цих MSs не зобов'язані визначати та декларувати показники продукції за цією характеристикою, застосовуючи вказівку "Параметр не встановлено" (NPD) в інформації, що супроводжує маркування CE (див. ZA.3). Проте варіант NPD не може бути використаний, якщо характеристика стосується граничних рівнів (теплового опору (теплопровідності і товщини)).
[a)] The requirement on a certain characteristic is not applicable in those Member States (MSs) where there are no regulatory requirements on that characteristic for the intended use of the product. In this case, manufacturers placing their products on the market of these MSs are not obliged to determine nor declare the performance of their products with regard to this characteristic and the option "No performance determined" (NPD) in the information accompanying the CE marking (see ZA.3) may be used. The NPD option may not be used, however, where the characteristic is subject to a threshold level (thermal resistance (thermal conductivity and thickness)).
[b)] Вироби зі спіненого полістиролу не мають певних акустичних звукопоглинальних властивостей.
[b)] EPS products have no significant acoustic absorption properties.
[c)] Даний показник матеріалу важливий для його зберігання та монтажу.
[c)] For handling and installation.</td></tr>
</table>

Кінець таблиці ZA.1

<table>
<tr><td colspan="4">Будівельні вироби: Вироби зі спіненого полістиролу згідно з сферою застосування стандарту
Construction Products: Factory made products of expanded polystyrene as covered by the scope of this standard
Передбачена сфера застосування: Теплова ізоляція для будівництва
Intended use: Thermal insulation for buildings</td></tr>
<tr><td>Вимога / показник згідно з мандатом
Requirement / Characteristic from the mandate</td><td>Вимога розділу в цьому документі
Requirement clauses in this document</td><td>Рівні та/або класи
Levels and/or classes</td><td>Примітки [a)]
Notes [a)]</td></tr>
<tr><td colspan="4">[d)] Реакція на вогонь виробів зі спіненого полістиролу не змінюється.
[d)] No change in reaction to fire properties for EPS products.
[e)] Як показує досвід, теплопровідність продукції EPS не змінюється з часом, досвід показує, що структура, щоб бути стабільною і пористою, не містить інших газів, крім атмосферного повітря.
[e)] Thermal conductivity of EPS products does not change with time, experience has shown the cell structure to be stable and the porosity contains no other gases than atmospheric air.
[f)] Тільки для товщини.
[f)] For thickness only.</td></tr>
</table>

ZA.2 Процедури підтвердження відповідності виробника продукції зі спіненого полістиролу

ZA.2.1 *Системи оцінки відповідності*

Завдання нотифікованих органів у рамках застосовуваних систем оцінки відповідності виробів нижченаведених груп виробів, призначених більше ніж для одного застосування, є сукупними.

Системи оцінки відповідності для виробів зі спіненого полістиролу, зазначено у таблиці ZA.1 відповідно до рішення Європейської комісії 95/204/ЕС від 31.04.95, переглянутого за рішенням 99/91/ЕС від 25.01.99, з поправками Рішення 01/596/ЕС від 8 січня і, як наводиться у додатку III мандата М103 з поправками, внесеними до мандатів М126, М130 і М367, що вказано в таблиці ZA.2 для зазначених призначень.

Система підтвердження відповідності для СЕ маркування продукту визначається відповідно до додатка ZA (див. ZA.2.1). Для пінополістиролу (EPS) виноска [a)] до таблиці ZA.2 застосовується в тих випадках, коли це може бути доведено уповноваженим органом на конкретний продукт, що на всіх етапах виробничого процесу поліпшиться клас реакції на вогонь (див. таблиця ZA.2, виноска [b)]).

ZA.2 Procedures for attestation of conformity of factory made expanded polystyrene products

ZA.2.1 *Systems for attestation of conformity*

For products having more than one of the intended uses specified in the following families, the tasks for the approved body, derived from the relevant systems of attestation of conformity, are cumulative.

The system of attestation of conformity for the factory made expanded polystyrene products indicated in Table ZA.1 in accordance with the Decision of the European Commission 95/204/EC of 31.04.95 revised by decision 99/91/EC of 25.01.99 amended by the decision 01/596/EC of 8th January and as given in Annex III of the mandate M103 as amended by mandates M126, M130 and M367 is shown in Table ZA.2 for the indicated intended use(s).

The system of attestation of conformity for the CE marking of the product is defined in accordance with Annex ZA (see ZA.2.1). For expanded polystyrene (EPS) products the footnote [a)] of Table ZA.2 applies except when it can be demonstrated to the notified body for a particular product that no stage in the production process will result in an improvement of the reaction to fire classification (see Table ZA.2, footnote [b)]).

Таблиця ZA.2 – Системи підтвердження відповідності

Table ZA.2 – Systems of attestation of conformity

<table>
<tr><th>Виріб/вироби
Product(s)</th><th>Сфера/сфери застосування
Intended use(s)</th><th>Рівень/рівні або клас/класи (реакція на вогонь)
Level(s) or class(es) (reaction to fire)</th><th>Система/системи оцінки відповідності
Attestation of conformity system(s)</th></tr>
<tr><td rowspan="4">Теплоізоляційні вироби (заводське виготовлення продукції)
Thermal insulation products (Factory made products)</td><td rowspan="3">Сфери застосування, в яких наведено вимоги до реакції на вогонь
For uses subject to regulations on reaction to fire</td><td>(A1, A2, B, C) [a]</td><td>1</td></tr>
<tr><td>(A1, A2, B, C) [b], D, E</td><td>3</td></tr>
<tr><td>(A1 до (to) E) [c], F</td><td>3 (від (with) 4 до (to) RtF)</td></tr>
<tr><td>Будь-яка
Any</td><td>–</td><td>3</td></tr>
<tr><td colspan="4">Система 1: див. CPD, додаток III.2. (i), без аудиту випробування зразків.
System 1: See CPD Annex III.2.(i), without audit-testing of samples
Система 3: див. CPD, додаток III.2. (ii), 2 варіант.
System 3: See CPD Annex III.2.(ii), Second possibility
Система 4: див. CPD, додаток III.2. (ii), 3 варіант.
System 4: See CPD Annex III.2.(ii), Third possibility</td></tr>
<tr><td colspan="4">[a] Вироби / матеріали, в яких поліпшений клас реакції на вогонь унаслідок певної дії у виробничому процесі (наприклад, внесення добавок, що стримують горіння або обмеження органічних речовин у виробі).
[a] Products/materials for which a clearly identifiable stage in the production process results in an improvement of the reaction to fire classification (e.g. an addition of fire retardants or a limiting of organic material).
[b] Вироби / матеріали, на які не поширюється виноска [a].
[b] Products/materials not covered by footnote [a].
[c] Вироби / матеріали, які згідно з додатком до рішення Комісії 96/6037ЕС не підлягають випробуванням на реакцію на вогонь (наприклад, вироби / матеріали класу горючості А1).
[c] Products/materials that do not require to be tested for reaction to fire (e.g. Products/materials of classes A1 according to Commission Decision 96/6037EC, as amended).</td></tr>
</table>

Атестація відповідності виробництва продукції зі спіненого пінополістиролу в таблиці ZA.1 повинна базуватися на оцінці відповідності процедур, зазначених у таблицях ZA.3–ZA.4 з посиланням на зазначені європейські стандарти.

Якщо більше ніж одна таблиця відноситься до продукції (тобто оскільки його призначення робить відповідними різні характеристики), таблиця ZA.3 повинна розглядати у поєднанні з наступними таблицями, з тим щоб визначити, які характеристики призначені виробником з таблиці ZA.3 є типовими випробування, заявленими випробувальній лабораторії (система 3) і які залишаються за виробником (система 4).

The attestation of conformity of the factory made expanded polystyrene products in Table ZA.1 shall be based on the evaluation of conformity procedures indicated in Tables ZA.3 to ZA.4 resulting from application of the clauses of this or other European Standard indicated therein.

Where more than one Table applies for the product (i.e. because its intended use makes different characteristics relevant), Table ZA.3 has to be read in conjunction with subsequent tables in order to determine which characteristics assigned to the manufacturer in Table ZA.3 are type tested by a notified test lab (system 3) and which by the manufacturer (system 4).

Таблиця ZA.3 – Призначення оцінки відповідності завдань на продукцію за системою 1

Table ZA.3 – Assignment of evaluation of conformity tasks for products under system 1

Завдання Tasks		Зміст завдання Content of the task	Застосовування положень оцінки відповідності Evaluation of conformity clauses to apply
Завдання для виробника Tasks for the manufacturer	Контроль виробництва на підприємстві (FPC) Factory production control (FPC)	Параметри, пов'язані з усіма відповідними характеристиками таблиці ZA.1 Parameters related to all relevant characteristics of Table ZA.1	Розділи 1–5 додатка В і додатка С EN 13172:2008, розділ 7 цього стандарту Clauses 1 to 5, Annexes B and C of EN 13172:2008 Clause 7 of this standard
	Подальші випробування зразків, узятих на виробництві Further testing of samples taken at factory	Усі відповідні характеристики таблиці ZA.1 All relevant characteristics of Table ZA.1	Додаток В даного стандарту Annex B of this standard
	Початкове випробування виробником Initial type testing by the manufacturer	Ті, відповідні характеристики таблиці ZA.1, що не перевіряються уповноваженим органом Those relevant characteristics of Table ZA.1 not tested by the notified body	Розділ 6 EN 13172:2008, розділ 7 цього стандарту Clause 6 of EN 13172:2008 Clause 7 of this standard
Завдання для органу з сертифікації продукції Tasks for the product certification body	Початкові випробування Initial type testing	– горючість – тепловий опір – вивільнення небезпечних речовин [a] – міцність на стиск – водопроникність – Reaction to fire – Thermal resistance – Release of dangerous substances [a] – Compressive strength – Water permeability	Розділ 6 EN 13172:2008, розділ 7 цього стандарту Clause 6 of EN 13172:2008 Clause 7 of this standard
	Початкова перевірка заводу і FPC Initial inspection of factory and of FPC	Параметри, пов'язані з усіма відповідними характеристиками таблиці ZA.1, зокрема, реакції на вогонь Parameters related to all relevant characteristics of Table ZA.1, in particular reaction to fire	Додаток В і С EN 13172:2008, розділ 7 цього стандарту Annex B and C of EN 13172:2008 Clause 7 of this standard
	Постійний нагляд, контроль виробництва на підприємстві FPC Continuous surveillance, assessment and approval of FPC	Параметри, пов'язані з усіма відповідними характеристиками таблиці ZA.1, зокрема, реакції на вогонь Parameters related to all relevant characteristics of Table ZA.1, in particular reaction to fire	Додаток В і С EN 13172:2008, розділ 7 цього стандарту Annex B and C of EN 13172:2008 Clause 7 of this standard

[a] При розробленні цього стандарту жодного узгодженого європейського методу випробувань не було.
[a] When drafting this standard, no European harmonized test method was available.

Таблиця ZA.4 – Призначення оцінки відповідності завдань на продукцію за системою 3 або системи 3 у поєднанні з системою 4 для реакції на вогонь

Table ZA.4 – Assignment of evaluation of conformity tasks for products under system 3 or system 3 combined with system 4 for reaction to fire

Завдання Tasks		Зміст завдання Content of the task	Застосовування положень оцінки відповідності Evaluation of conformity clauses to apply
Завдання під відповідальність виробника Tasks under the responsibility of the manufacturer	Контроль виробництва на підприємстві (FPC) Factory production control (FPC)	Параметри, що відносяться до всіх відповідних для використання за призначенням характеристик таблиці ZA.1 Parameters related to all characteristics of Table ZA.1 relevant for the intended use	Розділ 7 цього стандарту та розділи 1–5 EN 13172:2008 і: для системи 3 додатка C EN 13172:2008. Для системи 3 (від 4 до RtF) додатка C і додаток D EN 13172:2008 Clause 7 of this standard and clauses 1 to 5 of EN 13172:2008 and: For system 3 Annex C of EN 13172:2008 For system 3 (with 4 for RtF) Annex C and D of EN 13172:2008
	Початкове випробування виробником Initial type testing by the manufacturer	Ті, відповідні характеристики таблиці ZA.1, що не підтверджені повідомленням тестової лабораторії, включаючи реакцію на вогонь для системи 4 Those relevant characteristics of Table ZA.1 not tested by the notified test lab including reaction to fire for system 4	Розділ 7 цього стандарту та розділ 6 EN 13172:2008 Clause 7 of this standard and Clause 6 of EN 13172:2008
	Початкове випробування випробувальною лабораторією Initial type testing by a notified test laboratory	– реакція на вогонь (система 3) – тепловий опір – вивільнення небезпечних речовин [a] – міцність на стиск (для відповідних додатків) – випуск корозійних речовин – водопроникність – Reaction to fire (system 3) – Thermal resistance – Release of dangerous substances [a] – Compressive strength (for load bearing applications) – Release of corrosive substances – Water permeability	Розділ 7 цього стандарту та розділ 6 EN 13172:2008 Clause 7 of this standard and Clause 6 of EN 13172:2008

[a] При розробленні цього стандарту жодного європейського узгодженого методу випробувань не було.
[a] When drafting this standard, no European harmonized test method was available.

ZA.2.2 *ЄС-сертифікат та декларація відповідності*

Для виробів за системою 1 або (1 і 3): Після досягнення відповідності положенням цього додатка орган сертифікації видає сертифікат відповідності (ЄС-сертифікат відповідності), який дозволяє виробнику наносити СЕ-маркування. Даний сертифікат повинен містити наступні дані:

– найменування, адресу та ідентифікаційний номер органу з сертифікації;

– найменування та адресу виробника або його уповноваженого представника в ЕЕА, і місце виробництва;

Примітка 1. Виробником може бути також особа, відповідальна за розміщення продукту на ринку ЕЕА, якщо вона бере на себе відповідальність за маркування СЕ.

– опис виробу (тип, ідентифікація, застосування тощо);

– положення, яким відповідає виріб (наприклад, додаток ZA цього європейського стандарту);

– особливі вказівки щодо застосування продукту (наприклад, положення для використання за певних умов тощо);

– номер сертифіката;

– умови дії сертифіката, де це можливо;

– прізвище та посаду особи, яка має право підпису сертифіката.

Крім того, виробник повинен скласти і зберігати декларації про відповідність (ЄС декларацію про відповідність), що містить наступну інформацію:

– найменування та адресу виробника або його уповноваженого представника в ЕЕА;

– найменування та адресу органу з сертифікації;

– опис продукту (вид, ідентифікація, застосування тощо) і копію інформації, що супроводжує СЕ маркування;

Примітка 2. Якщо окрема інформація, необхідна для декларації, вже наведена в СЕ маркуванні, вона не повинна повторюватися.

– положення, яким відповідає виріб (наприклад, додаток ZA цього стандарту);

ZA.2.2 *EC certificate and declaration of conformity*

(In case of products under system 1 or (1 and 3) When compliance with the conditions of this Annex is achieved, the certification body shall draw up a certificate of conformity (EC Certificate of conformity), which entitles the manufacturer to affix of the CE marking. The certificate shall include:

– name, address and identification number of the certification body;

– name and address of the manufacturer, or his authorised representative established in the EEA, and place of production;

NOTE 1. The manufacturer may also be the person responsible for placing the product onto the EEA market, if he takes responsibility for CE marking.

– description of the product (type, identification, use, etc.);

– provisions to which the product conforms (e.g. Annex ZA of this EN);

– particular conditions applicable to the use of the product (e.g. provisions for use under certain conditions, etc.);

– the number of the certificate;

– conditions of validity of the certificate, where applicable;

– name of, and position held by, the person empowered to sign the certificate.

In addition, the manufacturer shall draw up and retain a declaration of conformity (EC Declaration of conformity) including the following:

– name and address of the manufacturer, or his authorised representative established in the EEA;

– name and address of the certification body;

– description of the product (type, identification, use, ets.), and a copy of the information accompanying the CE marking;

NOTE 2. Where some of the information required for the Declaration is already given in the CE marking information, it does not need to be repeated.

provisions to which the product conforms (e.g. Annex ZA of this EN);

– особливі настанови щодо застосування продукції (наприклад, положення щодо застосування виробу при певних умовах тощо);

– номер ЄС-сертифіката відповідності;

– прізвище і посада особи, яка має право підпису декларації від імені виробника або його уповноваженого представника.

Для виробів за системою 3 або (3 і 4):

Після досягнення відповідності положенням цього додатка виробник або його постійний уповноважений представник у країнах-членах ЄС складає і зберігає декларацію відповідності, яка дозволяє йому наносити CE-маркування. Ця декларація має містити наступну інформацію:

– Clause найменування та адресу виробника або його уповноваженого представника в ЕЕА, і місце виробництва;

Примітка 3. Виробником може бути також особа, відповідальна за розміщення продукту на ринку ЕЕА, якщо вона бере на себе відповідальність за CE маркування.

– опис виробу (тип, ідентифікація, застосування), а також інформацію з CE маркування;

Примітка 4. Якщо окрема інформація, необхідна для декларації, вже наведена в CE маркуванні, вона не повинна повторюватися.

– положення, яким відповідає виріб (наприклад, додаток ZA цього європейського стандарту);

– особливі настанови щодо застосування продукції (наприклад, положення щодо застосування виробу при певних умовах тощо);

– найменування та адресу акредитованої(их) лабораторії(й);

– прізвище і посаду особи, яка має право підпису декларації від імені виробника або його уповноваженого представника.

Зазначені вище декларація і сертифікат повинні бути надані мовою або мовами, прийнятою(ими) в державі, в якій продукт буде застосовуватися.

Термін дії декларації/сертифіката перевіряється не рідше одного разу на рік.

– particular conditions applicable to the use of the product (e.g. provisions for use under certain conditions, etc.);

– number of the accompanying EC Certificate of conformity;

– name of, and position held by, the person empowered to sign the declaration on behalf of the manufacturer or of his authorised representative.

(In case of products under system 3 or (3 and 4)):

When compliance with the conditions of this annex is achieved, the manufacturer or his agent established in the EEA shall prepare and retain a declaration of conformity (EC Declaration of conformity), which entitles the manufacturer to affix the CE marking. This declaration shall include:

– name and address of the manufacturer, or his authorised representative established in the EEA, and place of production;

NOTE 3. The manufacturer may also be the person responsible for placing the product onto the EEA market, if he takes responsibility for CE marking.

– description of the product (type, identification, use, ets.), and a copy of the information accompanying the CE marking;

NOTE 4. Where some of the information required for the Declaration is already given in the CE marking information, it does not need to be repeated.

– provisions to which the product conforms (e.g. Annex ZA of this EN);

– particular conditions applicable to the use of the product, (e.g. provisions for use under certain conditions, etc);

– name and address of the notified laboratory (ies);

– name of, and position held by, the person empowered to sign the declaration on behalf of the manufacturer or his authorised representative.

The above mentioned declaration and certificate shall be presented in the language or languages accepted in the Member State in which the product is to be used.

The validity of the declaration/certificate shall be verified at least once a year.

ZA.3 CE-маркування та етикетування

Виробник або його уповноважений представник в ЕЕА несе відповідальність за нанесення CE маркування.

Нанесення познак CE маркування повинно здійснюватися відповідно до Директиви 93/68/ЕС і повинно бути вказане на продукті або в супровідній етикетці або на упаковці. Познаку CE маркування повинна супроводжувати наступна інформація:

– ідентифікаційний номер органу з сертифікації (тільки для продуктів системи 1);

– назва або логотип і юридична адреса виробника (див. примітку 1 в ZA.2.2);

– дві останні цифри року, в якому проставляється маркування;

– номер ЕС сертифіката відповідності (за необхідності);

– посилання на цей стандарт;

– опис продукту: загальна назва, матеріал, розміри тощо і передбачене використання;

– інформація стосовно основних характеристик, перерахованих у таблиці ZA.1, які повинні бути оголошені представлені як:

– позначення стандарту(ів) у поєднанні з оголошеними значеннями, як описано в розділі 8;

– "Експлуатаційні властивості не визначено" для характеристик, де це доречно.

Варіант "Експлуатаційні властивості не визначено" (NPD) не може бути використаний у тому випадку, коли показник знаходиться на граничному рівні. В іншому випадку, варіант NPD може бути використаний, коли і де характеристика для даного передбаченого використання, не підлягає нормативним вимогам у державі призначення.

На рисунку ZA.1 наведено приклад інформації, що наноситься на виріб, етикетку, пакування та / або комерційні документи.

ZA.3 CE Marking and labeling

The manufacturer or his authorised representative established within the EEA is responsible for the affixing of the CE marking.

The CE marking symbol to affix shall be in accordance with Directive 93/68/EC and shall be shown on the product itself, or on the accompanying label or on the packaging. The following information shall accompany the CE marking symbol:

– identification number of the certification body (only for products under systems 1);

– name or identifying mark and registered address of the manufacturer (see Note 1 in ZA.2.2);

– the last two digits of the year in which the marking is affixed;

– number of the EC Certificate of conformity (if relevant);

– reference to this European Standard;

– description of the product: generic name, material, dimensions, etc. and intended use;

– information on those relevant essential characteristics listed in Table ZA.1 which are to be declared presented as:

– standard designation(s) in combination with declared values as described in Clause 8;

– "No performance determined" for characteristics where this is relevant.

The "No performance determined" (NPD) option may not be used where the characteristic is subject to a threshold level. Otherwise, the NPD option may be used when and where the characteristic, for a given intended use, is not subject to regulatory requirements in the Member State of destination.

Figure ZA.1 gives an example of the information to be given on the product, label, packaging and/or commercial documents.

CE	*Маркування відповідності CE, що складається з "CE"-позначки, згідно з директивою 93/68/EEC* *CE conformity marking, consisting of the "CE"-symbol given in Directive 93/68/EEC*
01234	*Ідентифікаційний номер органу з сертифікації (для продукції за системою 1)* *Identification number of the certification body (for products under system 1)*
Any Co Ltd, PO Box 21, B- **1050**	*Назва або ідентифікаційне позначення і юридична адреса виробника* *Name or identifying mark and registered address of the producer*
11	*Останні дві цифри року, в якому було нанесене маркування* *Last two digits of the year in which the marking was affixed*
01234-CPD-00234	*Сертифікат номер (для продуктів за системою 1)* *Certificate number (for products under system 1)*
EN 13163:2008	*Номер, датована версія європейського стандарту* *No. of dated version of European Standard*
Пінополістирол, призначений для використання в якості теплової ізоляції в будівлях Expanded polystyrene, intended to be used as thermal insulation product in buildings	*Опис продукту* *Description of product*
	Інформація про регламентовані характеристики *Information on regulated characteristics*
Реакція на вогонь - клас Reaction to fire - Class	Реакція на вогонь - Євроклас Reaction to fire - Euroclass
Термічний опір, $м^2$·К/Вт Thermal resistance, m^2·K/W	Задекларований опір теплопередачі Declared thermal resistance
Теплопровідність, Вт/м·К Thermal conductivity, W/m·K	Задекларована теплопровідність Declared thermal conductivity
Товщина, мм Thickness, mm	Номінальна товщина Nominal thickness
EPS — EN 13163 —T1 — L1 — W1 — S1 — P1 — BS100 — CS(10)60 — DS(N)5 — DLT(1)5 — TR50 — WL(T)5 —WD(V)15	Призначення коду (відповідно до розділу 6 цього стандарту для відповідних характеристик згідно з таблицею ZA.1) Designation code (in accordance with clause 6 of this standard for the relevant characteristics according to Table ZA.1)

Рисунок ZA.1 – Приклад CE-маркування

Figure ZA.1 – Example CE marking Information

Крім конкретної інформації про небезпечні речовини, наведеної вище, в передбачених випадках, продукція супроводжується документацією у відповідному вигляді, в якій наведено законодавчі нормативи стосовно небезпечних речовин, відповідність яким заявляється, а також інформацією, наявність якої вимагають ці законодавчі нормативи.

Примітка 1. Європейське законодавство без національних обмежень не впроваджують.

Примітка 2. Нанесення познаки СЕ маркування означає відповідність виробу положенням усіх директив, згідно з якими його нанесення обов'язкове.

In addition to any specific information relating to dangerous substances shown above, the product should also be accompanied, when and where required and in the appropriate form, by documentation listing any other legislation on dangerous substances for which compliance is claimed, together with any information required by that legislation.

NOTE 1. European legislation without national derogations need not be mentioned.

NOTE 2. Affixing the CE marking symbol means, if a product is subject to more than one directive, that it complies with all applicable directives.

ДОДАТОК НА
(довідковий)

ПЕРЕЛІК НАЦІОНАЛЬНИХ СТАНДАРТІВ УКРАЇНИ (ДСТУ), ГАРМОНІЗОВАНИХ З МІЖНАРОДНИМИ СТАНДАРТАМИ, ПОСИЛАННЯ НА ЯКІ Є В EN 13163

Таблиця НА.1

Позначення й найменування міжнародного стандарту	Ступінь відповідності	Позначення й найменування національного стандарту України
EN 822, Thermal insulating products for building applications – Determination of length and width	IDT	ДСТУ Б ГОСТ EN 822:2013 Вироби будівельні теплоізоляційні. Визначення довжини і ширини (ГОСТ EN 822:2011, IDT)
EN 823, Thermal insulating products for building applications – Determination of thickness	IDT	ДСТУ Б ГОСТ EN 823:2013 Вироби будівельні теплоізоляційні. Визначення товщини (ГОСТ EN 823:2011, IDT)
EN 824, Thermal insulating products tor building applications – Determination of squareness	IDT	ДСТУ Б ГОСТ EN 824:2013 Вироби будівельні теплоізоляційні. Визначення прямокутності (ГОСТ EN 823:2011, IDT)
EN 825, Thermal insulating products for building applications – Determination of flatness	IDT	ДСТУ Б ГОСТ EN 825:2013 Вироби будівельні теплоізоляційні. Визначення площинності (ГОСТ EN 825:2011, IDT)
EN 826, Thermal insulating products tor building applications – Determination of compression behaviour	IDT	ДСТУ Б ГОСТ EN 826:2013 Вироби будівельні теплоізоляційні. Визначення міцності при стиску (ГОСТ EN 826:2011, IDT)

БІБЛІОГРАФІЯ

[1] ISO 9705 Випробування на вогнестійкість. Промислові випробування розповсюдження вогню на поверхні виробу

[2] Струїк Л.С. Фізичне старіння аморфних полімерів та інших матеріалів, Наукове видавництво Елсевьє, 1978

[3] ДСТУ-Н Б EN 1991-1-1:2010 Єврокод 1. Дії на конструкції. Частина 1 – 1. Загальні дії. Питома вага, власна вага, експлуатаційні навантаження для споруд (EN 1991-1-1:2002, IDT)

BIBLIOGRAPHY

[1] ISO 9705, Fire tests – Full-scale room test for surface products

[2] Struik, L.C.E., Physical aging in amorphous polymers and other materials, Elsevier Scientific Publishing Company, 1978

[3] EN 1991-1-1, Eurocode 1: Actions on structures – Part 1-1: General actions – Densities, self-weight, imposed loads for buildings

Код УКНД: 91.100.60

Ключові слова: будівельна теплоізоляція, водопоглинання, деформація, динамічна жорсткість, міцність при згині, міцність при стиску, модуль пружності, навантаження, оцінка відповідності, площинність, повзучість, прямокутність, реакція на вогонь, спінений полістирол, стисливість, теплопровідність, термічний опір.

....

Редактор – А.І. Луценко
Комп'ютерна верстка – І.С.Дмитрук

Формат 60x84$^{1}/_{8}$. Папір офсетний. Гарнітура "Arial".
Друк офсетний.

Державне підприємство "Укрархбудінформ".
вул. М. Кривоноса, 2А, корп. 3, м. Київ-37, 03037, Україна.
Тел. 249-36-62
Відділ реалізації: тел.факс (044) 249-36-62 (63, 64)
www.uabi.gov.ua E-mail:uabi90@ukr.net

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до державного реєстру видавців
ДК № 690 від 27.11.2001 р.